

ఆంధ్రమిత్ర

1919 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 10 వ తేది బుధవారము } NO. 133
 సంపుటము. ౬ } సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస శుద్ధ పౌర్ణమి గా. } సంచిక ౧౩౩

మలై నరకపు

వినుగమారుగల బూబ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇకాకార్పొరేటు చేయబడిన
 ఈస్తుయిండియా డిస్ట్రీబ్యూట్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
 కంపెనీవారి ర-సాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేరిన
 రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు
 (1901) పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
 శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
 ముఖ్యము శబ్దావగాహన గురించిన శాస్త్రీయవర్ణన
 గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
 తిప్పనూరు చక్కని గ్రంథము. తెలుగు లిపి.
 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
 పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మలయ చందనము
 (1251) తెలంగాణమునకు ముఖ్యము
 మందులు తయారుచేయునట్లు ఎవరికిని
 తెలియదు. అత్యంత శుభ్రము. వివిధ
 వస్తువుల కలపచేర్చిల వివిధములు. ఇచ్చు
 పైస మాత్రమునందే సమస్తము వస్తువులు
 తెలుగు, తమిళ, అనుబంధములు వివిధములు
 తెలంగాణమునకు ముఖ్యము మద్రాసు, బళ్లారి, విజయవాడ
 గలదర్శనపార్శ్వము. గాంధీపురము

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల న్వల్పము
 తల నొప్పులకు
 వేరు పొందినది.
 గుణము లేకుండున
 మీ వైకము మీకు
 ఇయ్యబడును.
 వనమాలికలచే
 చేయబడును.
 నువానన గలది.

గుణ మధికము
 వంచభాషను
 చూచి కొనిన
 మోసముండదు.
 ఒకసారి పరీక్షించి
 చూడుడు
 చక్కని డబ్బీలో
 వెల ర ఆణాలు.
 అన్ని దుకాణముల
 లోను దొరుకును.

ఆమృతాంజనము డి పో,
 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి కోడ్లు, పోర్టు, బొంబాయి

Mr. G. W. M. Deynod's Novel
 Other B. type Editions.

GRACE DARLING or	Re. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4 0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glenoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugenie's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Lover of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)
The SUPERIOR WATCH Co,
 536 Post Box 167 (A) Madras. E.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight. But what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it in simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Bataia (India). (669)

ఇక్కడే ఫౌంటెన్ వేనాలు వచ్చినవి.
 క్రొత్తగా ఫౌంటెన్ తగ్గించబడినవి. బాక్సులు రు. 8-4-0.
 నెట్వర్క్ నెం. 210 రు. 8-12-0. స్క్వాడ్ రు. 6-8-0.
 వాటర్ మెక్ నెం. 12 రు. 6-12-0. అల్ట్రా (నా) రు. 2-8-0.
 గిరి బ్రదర్లు, ప్లేషన్ బర్లు, బ్రిస్టిల్ కో, మద్రాసు.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంజీ కుమారులు అమూల్యమైన శాస్త్రజ్ఞులు. వీరు వనశ్యకములనుండి ప్రసవించునట్లు బాధించినను, తిరిగి దృష్టిని (మూత్ర) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, కరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త వైద్యోగములు తుదిదశకును. కడు దీక్ష గలవియు. (3688)

1. అంజీ కుమారుల వైద్యముగలవారికి తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. రు. 1-4-0.
2. వైద్యమును పీడన ఆంధ్ర గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. రు. 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యు. డి. ఫజ్జను.

శంకీ విలాసము: } మేనేజరు, అయ్యర్స్ దాశ్రమము, మదరాసు.
 పండిట్, మదరాసు. } 58, అచారశ్వుక్ వీధి, మదరాసు.

నా ప్రవాసశిక్ష

వి. జి. హర్షి మానుగారు

(నివృత్తిరహితము)

పోలీసువారి దాడి

పోలీసు ఉద్యోగులు సంతోషకారణములు కాని తమ విధులను మిగుల దయాదాక్షిణ్యములతో నిర్వహించిరి. మొదటినుండియు ఆస్వాదమును, దయారహితమును అగు యీ విషయమున, ఉత్సాహపూర్వక మగు నాకృత్యకర నందునట్లు వారు కృషి సహజములు. కాని, వారు నాయుడల జూపిన దయకు గ్రహితులైనవారు కల్లరకును కృతజ్ఞుడను. అందుచేతనుగ గ్రహితులు పోలీసుగార్లు అంగురేణు ప్రయాణమునకు కలయు దుస్తులను కొనితెచ్చి నాకిచ్చిరి. నా ప్రయాణ మునాకముగ కలసియుంటి యందులకు కలయు వస్తువులు నాకర్హులైనవని, వీరి విధులుగ సహాయము చేయనినా ప్రయాణ మునాకముగ నుండియుండును. ఒక ఇండియన్ కాలనీయల్ నన్ను చూచివుద్వేలించిరి నకవునొకడు, సలహాలిచ్చిరి నాకు తానుగూడ గలిగింపిన విషయమును నేనెన్నడును జరిగెనెందలను.

కలవరము

ఒక రాత్రి మాత్రము నాకెక్కడు కలవరము కలిగినది. నే నా రాత్రియంతయు మిత్రులతో సందర్శనము చేయుచు, అజాదుగాడునొకడు నొకరిని సందర్శించుచుంటిని. ఆ రాత్రి నాకొక్క కలవరము కలుగలేదు. మిగుల భయంకరమగు కలవరము వివరములను చెప్పెను. మధ్యాహ్నము జరిగిన విషయములట్టి నాకుదురు చాల బాధించుచున్నది. నా కిరీటాన్ని బట్టి నిద్రరాకుండెను. మరియు, సార్వభౌమ నాకెదురుగ కూర్చుండి తనముఖమున నిరంతరము నేను కైచిని బ్రావణము చేయుచున్నట్లుండెను.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

ఆ నాటి ఉదయము గ్రహితులు, హర్షి మానుగార్లతోడి సంభాషణతో గడచినది. 11 గంటలైనది. కాలము గడచినది. ఇంకను గవర్నరుగారి కర్పణుండి నాకెక్కడు ప్రత్యుత్తరము రా లేదు. నేను నిరాశచేసికొంటిని. ఇంతలో గ్రహితులగు నా కడకువచ్చి అజాదుగారితో అయిన నిమిషములు మాత్రము మాట్లాడుటకు గవర్నరుగారు రనుమలించిరియు, ఆ సంగతి అజాదుగారికి తెలియజేయబడెననియు చెప్పెను. గ్రహితులగు శ్రీవారు నాకు ప్రత్యేకముగ వ్రాసిన యీ ప్రత్యుత్తరమును, కొన్ని గ్రంథములను నాకిచ్చిరి. నే నందులకు కండకము లప్పించుచు, నావై జరుపబడు చర్యకు కృతజ్ఞుల కారణము కా రని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చియుంటిని. తుదికు నా ప్రయాణమునకు సమయము కచ్చెను. అజాదుగారు రాలేదు. గ్రహితుల గారిందులకు తన విచారమును తెలిపి నెడలిపోయిరి. తుట్టుకు వెళ్ల అజాదుగారు వచ్చిరి. వారిని నాకును జరిగిన సంభాషణను వారికిరకే ప్రచురించుచుంటిని.

ప్రయాణము

ప్రయాణము చాలవినుగు జరించునట్లుండెనని నేనిదికర కే తెలిపియుంటిని. మొదటి 4,5 దినములను దాక్షిణ్యము సారము నాగదిలోనుండి యావలకు రానేలేదు. తరువాత నొకవారము దినములకు ఒక వైకెట్టువై కుర్చీమీదమాట్రియు కూర్చుండగలిగితిని. అవశేషము చేయబడిన భాగమున క్లితి సం దర్భముగ లేకుండెను. మరియుగ్రాత్రకురువు బయలుతేర వచ్చుననియు, దానిని నాకాయన కృత్యముచేయుటకు తగిన సౌకర్యములు లేననియు కచ్చెను అదమ్ముగాను విచారింప జొచ్చిరి. పోర్టునెడువద్దనుండి నాకెరీరస్థితి కొంచెము బాగుపడినది. నేను క్రతి దినమును కిరీటాస్వామయమును గైకొనుచుంటిని. ఇకకొలదిదినములకు బూర్వము వరకు నాకెరీరస్థితి చెరువనుభవము అదమ్ముగాని వదలలేదు. ఇంగ్లాండు చేరినతోడనే నాకు ఆకరేచన చేయుచుటకు నాకొకప్పుడు నిశ్చయించుకొనిరి. నేను చాలాకాలము విక్రాంతిని గైకొనవలెననికూడ నాకు తెలిపియుంటిని. కాని ఇంగ్లాండు చేరినవిషయములయందు పనులనుకూడ అనవసరములాయెను. అదమ్ముగాను వారి అనుచరులను నాకు చేసిన ఉపచారము కలసిన నాకెరీరస్థితి యంతరకు వచ్చినదని చెప్పవలసి యున్నది. కాని, నేనున్నటినితో నన్ను ప్రయాణము చేయుచుటకు సందర్భము కాదని నేను గట్టిగ చెప్పగలను.

పోర్టు నెడు

నా ప్రవాసశిక్షాచక్ర మిది. ఇక నొకటి రెండు దినములను తెలుపవలసియున్నది. నూయూకట్ల మిలిటరీ కంట్రీలు అధీనమున, "పోర్టును గాదు! నేనొక విచారకర కార్యమును నిర్వహించవలసియున్నది"ని నడిచెను.

"అదియేదో త్వరలో నేలజరుగరాద"ని నేను ప్రార్థించితిని.

"మీరు యీ పోర్టునెడు లెక్కరాదని నేను తెలుపవలసి యున్నది." అని అతడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

"ఇది సంతోషకార్యమే! యీ అర్ధ రాత్రి సమయమున యెవరు యీ పోర్టునెడు దిగదనిరి కలంబిరి"ని నేను బలికితిని. ఈజిప్టులో దిగరాదు.

నేను నూయూకట్ల దిగినయెడల నేమిజరుగుననియు, యిదికేవలము ప్రార్థనయే లేక అజ్ఞయే తెలిసికొనగోరు చుంటినియు, నేను ఈపోర్టునెడు మాత్రమే దిగరాదా లేక పోర్టునెడువద్ద కూడ ఈ అజ్ఞ వర్తింపనా అనియు ఆరని నడికితిని. ఇదంతటి కత్తుకు తప్ప మిగిలిన వాని కర డెట్టి జవాబును ఈయలేదు. ఈ అజ్ఞ నూయూకట్ల, ఇస్మిలీయా, పోర్టునెడువద్ద వర్తింపనని అతడు చెప్పెను. నాతో ఏ విషయమునుగూర్చియు తన తిధికారము లేదని తెలిపెను. మీరు ఈజిప్టులో దిగినయెడల అపాయము వాటిల్లునని యిచ్చు టి నైసికాధికారులు భయపడుచున్నారని అతడు తెలియ బరచెను. వైద్యుడు నన్ను ఒడకట్టునైకి నూడ దినముల కైదునిమిషములకంటె నెక్కుడు కాలము పోషించుకుండుటకు, నేను ఈ ప్రదేశమున దిగుట కనకాళము లేదనియు, అందుచే నేనుదీనిని బాసనిచ్చుచున్నా ననియు వలికితిని. నామనోభారమును తీసివేరిన అతడు నన్నెంతయు స్తుతిం చెను. పోర్టు నెడువద్ద నేను ఒడనుండి పోకుండ పోలీసుగార్లు చేయబడెను. ఈజిప్టులో నేను మార్కులకొండ నుంచబడి తిని. పోర్టునెడువద్దనున్న మూడుదినములను నే నీచుప్పిలికి తొలెతిని. ఈజిప్టులోని పోలీసులని నొక భారతీయుడు వారివై (హర్షి మానుగార్ల వై) ఏల కాళి కాచుచున్నారని అడుగ గా "అయ్యా! ఈతడు ఇండియానుండి వచ్చిన నెద్దమనస్సు యు. మిగుల అపాయకారి. ఏమయింపదెను నాకనుండి కప్పించి పోషింపుడు. పూర్వము తిలకు ఈ విధముననే ఆరెప్పు చేయబడి నాకొక నుండగా, తగిన గార్లు లేకపోవుటచే ఒడ రంధ్రములో నుండి దూసి, నీటిలో మునిగి కప్పించుకొన గలిగెను" అని అతడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈపోలీసు మనస్సుకు సామర్థ్యము అనుటకు తిలకు అనియు, మార్కులకొండ అనుటకు పోర్టునెడు అనియు తెలియక చెప్పివాడు. ఈభయ నేను తిలకు గారికి చెప్పగా, వారింతయు ఆశ్చర్యము నొందిరి.

ఒక సంభాషణ.

టిల్బరీకట్ల జేరినతోడనే యొక నొకసంగతి జరిగినది. అసంభావనాగల యీతడు నన్ను తీరముగ పరీక్షింప వలెద లిడెను. తాను సంగ్రామకార్యములనువారి యుత్తరువు చొప్పున, తేరత్రుక కాసనాగులముగను వర్తింప చుంటినియు, తాను కేజరుననియు, భేష్టువదియొక్క మిలిటరీకంట్రీలు అధీనము ననియు అతడు నాతో చెప్పెను.

ఉద్యోగి:— మీ రీమధ్య కెయికోవ జల్లి నారా ?

నేను:— లేదు.

ఉద్యోగి:— మీరు జల్లియున్నారని కలంచెదను.

నేను:— మీరు నేను ఇచ్చిన జవాబుకు గైకొనుట మంచిది. మీ ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చెదను. వానిని నమ్ముడు.

ఉద్యోగి:— ఓ! (కొంచెము సేపు ఆగి) కాని మీరు పోర్టునెడులో నున్నారా?

నేను:— నే నా ప్రత్యేకమార్గమునవచ్చితిని. అది భారత దేశమునుండి పోర్టునెడువద్దా రావలయును. అసంగతిమీకు తెలియు ననుకొనెదను.

ఉద్యోగి:— మీరు పోర్టు నెడులో ఆగినారా?

నేను:— అవును. నాక మరమ్మతు చేయబడినది. మాకు స్థితిగతులు తెలియవు. నేను అక్కడ దిగుటకు నిరోధం బడితిని.

ఉద్యోగి:— ఓ! (కొంచెము సేపు ఆగి, తన నోటులు కుప్పవైపు చూచి) మీ రీమధ్య బొంబయిలో నున్నారా ?

నేను:— ఔను. నుమారు ఏడువత్సరములకుండియుంటిని.

ఉద్యోగి:— మీ కక్కడ మిత్రులున్నారా?

నేను:— అట్లే కలంచెదను. నేలకొలిది యున్నాడు.

ఉద్యోగి:— మీరు గాంధీగారి నెరుగుదురా?

నేను:— ఎరుగుదును. వారు నామిత్రులును, రాజకీయ సహకారియు.

ఉద్యోగి:— ఉయరు-ఉయరు-సాబాల్-సాబాల్ గారిసో?

నేను:— ఉయరు సాబాల్ గారిసో? అ! యెరుగుదును.

ఉద్యోగి:— ఇక నొక ఉయరు-యంజిలసో?

నేను:— ఉయరుయంజిల అనుపేరుగలవారిని నే నెరుగును.

ఉద్యోగి:— నిజముగా?

నేను:— నిజముగానే! అదియొక యంత్రము. అందులో ఉయరు మంజిలగారు నివసించుచుండురు.

ఉద్యోగి:— ఫజుల అను పేరు గలవారిసో?

నేను:— ఫజుల్ అను పేరు చాలయందీ గలదు. ఇక నొక పేరును కూడ చెప్పవలయును.

ఉద్యోగి:— ఫజుల రాదా, ఫజుల కోదా నెరుగుదురా?

నేను:— ఫజుల కోడ్లు ఒకటికే పేరు. అక్కడనే ఉయరు సాబాల్ నివసించుచున్నాడు కలదు.

ఉద్యోగి:— ఉయూ! సరే! కిఫీగారి నెరుగుదురా?

నేను:— ఎరుగును. అతడు మరణించెను. కిఫీపాల్ గు బొంబాయిలో నున్నది. ఈ పాల్ గువద్దనే ఉయరుసాబాల్ గారి గృహమున్న విధియు గలవు.

ఉద్యోగి:— కాలిబరు ఎయి ?

నేను:— కొలబా యనునది బొంబాయిలో నొక ప్రతేకము. అచ్చటనే కిఫీపాల్ గు మున్నగునవి కలవు.

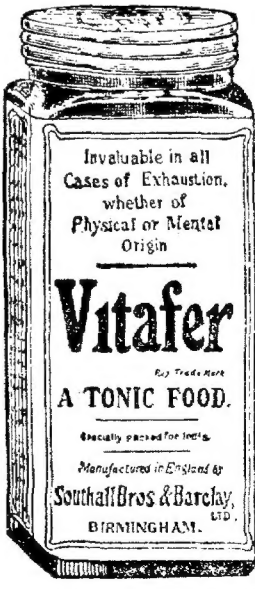
వీరితో ఆశ్చర్యకరమగు నీ సంభాషణ ముగిసింది. విషయము ఆ ఉద్యోగి కోపముతో నావరకులకు పరికిరించుచు తన అనుచరుల కాజ్ఞాపించెను. వారు నాకర్హులను కాగిరములను గైకొనిరి. గోరుయిర్ల పు కాగిరపు ఉండలవలె నున్న వస్తువులను చూచి అవి బొంబులు వారు భయపడిరి. కాని అవి నారింజపండ్లాయెను! నేను ఉయరుసాబాల్ గారికి వ్రాసిన లేఖములను నైసేయున్నను, వారివచ్చి నాకర్హింప లేదు. ఆలేఖవై "రహస్యము" అని కూడ వ్రాసియుంటిని.

విషయము ఒడచి, స్వారంధ్రమును మరల బడయుగలిగి తిని. ఒక వార మైసపిట్టుల నాకాగిరములకు సంగ్రామకాళ వారు నాకు తిరిగి పంపిరి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజము: వారు బెజవాడలో ఈనెల 13 వ తేదీ కనివారం రాత్రి ద్రౌపతివస్త్రాపహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు

ముందుగా సామ్యుపపిన యికర గ్రామములకు 1, 2, తరగతుల టికెట్లు రెడర్ల చేయబడును. అన్ని తరగతుల టికెట్లు నాటకకాల యొద్ద కనివారం సాయంత్రము 2-80 ఘంటల లగాయకు అమ్ముడును.

టికెట్ల వివరము:— పురుషులకు ర. 2, రు 1-8-0, రు 1-0-0, రు 0-8-0, 0-4-0. స్త్రీలకు మిదై 0-8-0. క. వట్టాధిరామయ్య, కార్యదర్శి.

Invaluable in all Cases of Exhaustion, whether of Physical or Mental Origin

Vitafer

A TONIC FOOD.

Manufactured in England by Southall Bros & Barclay, LTD., BIRMINGHAM.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.

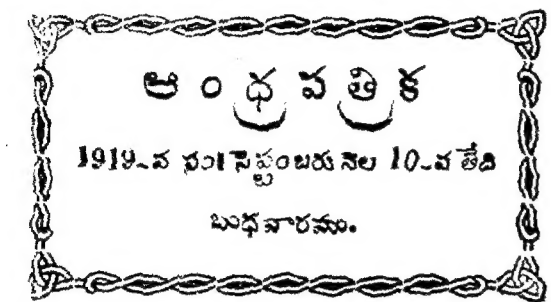
SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

Vitafer Small Tin	2	4	0
" Medium "	3	4	0
" Large "	6	12	0

కావలయును.

ఆంధ్రజాతీయమునకు కృతజ్ఞులైన ముఖ్యకర్తలు ముందేయు, బిల్లా ముఖ్యకర్తలు ముందేయు, ఇతరముగ్రహీతృ

ఆంధ్రవత్రికాధికారి.

ఆంధ్రమహాసభ

ఆంధ్రోద్యమతత్వమును బోధించుటకై ఆంధ్రమహాసభ ప్రారంభమైన విషయము ఆంధ్ర ప్రచురణమునకు సువిదితము.

“ఆంధ్రజాతీయమునకు కృతజ్ఞులైన ముఖ్యకర్తలు ముందేయు, బిల్లా ముఖ్యకర్తలు ముందేయు, ఇతరముగ్రహీతృ

అని తెలియజేసిరి. ప్రథమాంధ్ర మహాసభ కర్తృత్వము వహించి సభను విజయవంతముగ జేసిన బ. నరసింహాచార్యగారు “అన్నిప్రజే

బగుచున్నది. సర్వతోముఖమైన ఆంధ్రోద్యమ వికాసమునకు బాధియ వికాసమున కవసరమైన చిత్రకళలు కావ్యములు వా

ఆంధ్రరాష్ట్రీయోపసంఘము.

కలకత్తాయందు గూడిన జాతీయమహాసభ యందు ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయోపసంఘము మొసంగబడినది. తదనంతరము

పునరుక్తి అభిరుచిని తగ్గించినది. పాడినపాటలను పాడుట వినుగును పుట్టించినది. విషయవిచారణను జేయుట కవకాశము చాలకపోయినది. జాతీయ

మద్యపానము - ప్రతిరోధకసాధనములు

ప్రభుత్వమువారి మద్యపాన ప్రతిరోధక తంత్రము విచిత్రముగ నున్నది. మద్యపానము నాపుటకు మూలసాధనము మద్యములేకుండ

హోటలులందు తినెడివాడుక విశేషము గలదు. హిందూదేశమునందట్టివాడుక స్వల్పముగ గలదు. సామాన్యముగ క్రజలు తమ ఇండ్లయందే కలిగిన దానిని తిని తృప్తిని బొందుచున్నారు. పురుషులు వారి సొమ్మును హోటలులందు భోజనమునకు వ్యయముచేసిన, ఇంటను నున్న వారి గతి యేమగును? బీదల మిత్రవ్యయమెవారి నింతవరకును నుద్ధరించినది. అన్నదుకాణమునం దింట గలుగ గల యాగోగ్య క్రడమైన యన్నము దొరకదు. దొరకనను వ్యర్థవ్యయమగును. అన్నము దొరకినంత మాత్రమున సారాయిని త్రాగుట మానుదురనుట కవకాశములు లేవు. చేతనున్న సొమ్మును ఫలహారములకు సారాయి వ్యయముచేసి ఇంటికి రిక్తహస్తములతో బోవుట సంభవించును. కాఫీక్లబ్బులు ఏర్పడిన తరువాతను నెలకు రూ 15 లను గడించెడి వారు నెలకయిదారు రూక్యములను ఫలహారములకై వినియోగించుట యాచార మైనది. బీదలయందీ చెడ్డయలవాటును వ్యాపింపజేయుట క్రయోజనకరము గాదు.

ఈ యేర్పాటులను జేయుటకై గృహనిర్మాణాదులకు రూ 14,000 లను వ్యయముచేయుటకును నూకరింపజేయు వంటవాండ్ర ఖర్చులను భరించుటకును నెలకు రూ 100 లకు మించని వప్తమును భరించుటకును క్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. ఈ యేర్పాటులు క్రైస్తవ యువజన సభము చేయనున్నది. హిందువులకు జేయవలసిన ఏర్పాటులను క్రైస్తవుల యధీనము నేల చేయవలయునో తెలియకున్నది. ఈ యేర్పాటులను సాంఘిక సేవాసమితివశము చేయుట యుక్తముగ నున్నది. పాశ్చాత్య భౌతిక వ్యవహారములందు మునిగి తేలుచున్న పాశ్చాత్యులకు క్రజలదృష్టిని మరల్చుటకు వలహారాదులు ముందుగ స్ఫురించుట సహజము. ఫలహారాదులమాని, హరిభజనలను పురాణశ్రవణమును జేసిన జనుల క్రవర్తన మతిజేగముగ మారగలదు. క్రభుత్వమువారవలంబించదలచిన వర్ధతులవలన క్రజలకు విశేషమైన లాభము గలుగు నని తోచదు.

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల మీదను దండయాత్ర క్రజల మగుచున్న దని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కేపుట్రెముకృత్రిక మాంటేగు గారి సానుభూతిని ఖండించుచున్నది. ఇప్పుడుచేసిన శాసనము ట్రాన్సువాలునం దింతవరకును భారతీయులకు గల హక్కులను దీసివేయ దని వ్రాయుచున్నది. మాంటేగుగారు దక్షిణాఫ్రికాక్రభుత్వమునకు గల కష్టములను గమనింపలేదని విచారమును దెలుపుచున్నది. కాని మాంటేగుగారు హిందూదేశపు ముత్రిత్యభాధ్యతను నిర్వహించుటను మాత్రము యోచించుట లేదు. వ్రెయిటోరియాయందు గూడిన సభయందు ఆసియా ఖండవాసుల వ్యాపనము ట్రాన్సువాలు యోగజేయములకు క్రతిబంధక మనియును వెంటనే నివారణోపాయమును నన్వేషింపవలయు ననియును తీర్మానింపబడినది. నిగ్గుయొన్నను వచ్చిన యూరపీయులు వారికి బంధువులు మిత్రులు. చిరకాల మచట నివసించుచు దేశజేమమునకై దోడ్పడిన భారతీయులు వారికి గష్టనష్టములను గలుగజేయుదురట. ఈ విషయమునందు గంధిమహాత్ముని యువదేశములు పాటించదగినవి. భారతీయులకు చిరకాల వాసమువలనను వారు దేశమునకు జేసిన సేవవలనను దక్షిణాఫ్రికా వాసమునందు హక్కులు గలిగినవి. ఆ హక్కులను నిర్మూలము చేయుటకు యూరపీయును వర్తకులు స్వార్థకరాక్షసులు

క్రయత్నించుచున్నారు. మన భారతీయ సాదరుల హక్కులను సమర్థించుట మన ధర్మమై యున్నది. ఈ హక్కులను సమర్థించుటకు క్రతిమేధనతంత్రము నిరుపయోగ మని గంధిగారు చేసిన యువదేశమును మనము గమనింపవలయును. క్రతిమేధన తంత్రము వలనను దక్షిణాఫ్రికావారికి విశేషమైన నష్టము గలుగదు. క్రస్తుత మేర్పడిన శాసనమువలనను భారత సాదరుల సంకడలకును భారతీయుల గౌరవమునకును కళంకము గలుగుచున్నది. ఈ విషయము ఏలైనంత వరకును సామోపాయమునను నిర్ణయించుటయే సమంజసమని గంధిగారు తలచుచున్నారు. బ్రిటీషు రాజ్యాధికారులు శాసనమును నిరాకరించుదురని నమ్ముటకు వీలు లేదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యసంయోగ బలమునకై రాజనీతిజ్ఞులు క్రగల్భవచనములను దెలిపెడి ఈ కాలమునను వలసరాజ్యములందు భారతీయులు చెరుటనోడ్చి గడించిన జన్మస్వత్వములను గాపాడబాలలేని సామ్రాజ్యసంయోగము అంతర్భాగముల మిత్రత్వము మిత్యగ నుండును.

గ్లాస్టాయందుగూడిన వ్యాపారసాంఘికల సభ

కార్మికుల బలమును సంఘభావమును వృద్ధిజేంచుచున్న వని గ్లాస్టాయందు గూడిన మహాసభ వ్యక్తము చేయుచున్నది. ఆ సభయందు గనుల పనివాండ్రు, కార్మికులు, వర్తకపు వని వాండ్ర సంఘములు స్వతంత్రకార్మిక పక్షమువారు గూడిరి. సభాధ్యక్షుడు స్ట్రెట్టర్ విన్నింగు గారు రాజకీయ ప్రజా జనములకై జాతి సమ్మోక్షులు వరివర్తనమునకు గారణములై స్త్రీ పురుష శిశువుల ప్రాణములకు భంగమును గలుగు ననియును, ధర్మాండోళనమువలన రాజకీయసంస్కరణములు సాధ్యములనియును, యజమానుల పనివాండ్ర సంయోగమువలననే ద్రవ్యోత్పత్తి సాధ్యమనియును, ఆచిరకాలమున కార్మిక క్రభుత్వము సౌభవ మనియును తెలియజేసెను. సభాధ్యక్షుని ప్రసంగము కార్మికులందు కర్యాప్రంజయిన యసంతృప్తిని వారికి గలిగిన క్రత్యభిజ్ఞానమును వరిస్తుట మగుచున్నది. శ్రీమంతులు పూర్వమువలెనే కర్మకారుల నేదేశమునందును నేలనేర రని సభావ్యవహారములు విదితము చేయుచున్నవి. మహాసభయందు వర్తకమాధికత్వము చేకూరి శ్రీమంతుల లాభము పోవుటకు దగిన విధానమునేర్పరచుట కొక యుపసంఘమును నిర్మింపవలయు నని తీర్మానింపబడినది. స్వేచ్ఛా వ్యాపారమును సాపేక్షవలయు నని తీర్మానింపబడినది. లిబరలు పక్షము వారును కార్మికపక్షము వారును స్వేచ్ఛా వ్యాపార వద్దతిని గోరుచున్నారు. సంయుక్తక్రభుత్వ మేక్షణమున కూలునో ఎవరును నిర్ణయింపజాలరు. సంయుక్తక్రభుత్వపు బల మనుక్షణము క్షీణించుచున్న దని రాజ్యవ్యవహారములు తెలుపుచున్నవి. వైడెన్సునకు క్రతినిధిగ నుండుటకు ఆర్డరు హెండర్సనుగారికి లిబరలు పక్షము వారు ప్రోత్సాహ మొసంగుదురని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. లేజరుపక్షమువారి ధికారమును బడయుదు రను విశ్వాసము వారికి గలుగుచున్నది. ఇంగ్లాండునం దిట్టి వికరీతమైన భావవర్తనము గలుగుచున్న పుడు వైడెన్సుయొ గుంపు మన రాజ్యాంగసంస్కరణములు వివరీత ఫలము నకు మార్గము లని విలపించుట యెంతయుక్తమో అధికారవర్ధాభిమానులు జాగుగ యోచించి వివేకమును గలిగి వారి ధర్మములను నిర్వహించుట సమంజసము.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళము

బాబు భగవాన్సానుగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయవ్యవహారములను ఖండించుచు లేఖలను ప్రచురించుచున్నారు. అయినను కండిత నుదనమోహన మాళవ్యాగారిమీద గల విశ్వాసమువలనను శ్రీపాటియాలామహారాజుగారు వారు వాగ్దానముచేసిన రూ 5,00,000 లను విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చి రని తెలుపుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. ఈద్రవ్యము మెకానికలు ఎలెక్ట్రికలు ఎంజనీరింగు శాఖకై వ్యయముచేయబడును. పాటియాలా మహారాజుగారు చేసిన దానమునకు భారతీయులందరును కృతజ్ఞులు. ఆంధ్రదేశమునందును నాంద్రజాతీయకళాశాలకు సహాయమును జేసెడి మహాదాతలు బయలుదేరుదురని నమ్ముచున్నాము.

లాహారు మేజిస్ట్రేటు వివరీతాచరణము

లాహారు వాస్తవ్యులు రాష్ట్రీకభు వైన సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లాగను గారు చూపిం దక్షిణ్యమునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుటకు సభజేయ దలచెట్టిరి. క్రస్తుతపరిశ్రమలం దేమి పుట్టి మునుగునో యని జిల్లామేజిస్ట్రేటు నమ్మితిని బడయ గోరిరి. రెండవ తేదీని మేజిస్ట్రేటు సభను జేయుట కంగీకరించుచు మూడవ తేదీని క్రతిమేధకమైన యాజ్ఞను బుపెను. కారణము బహురంగమైన బ్రాహ్మచారియునందు సభ గూడజన దని తెలిపిరి. లాహారునగరవాసులు వారి గవర్నరునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుటకు సభను జేయబాలలేని ఆ రాష్ట్రమునందు గల క్రజల యసహాయధితికి వ్యాఖ్యాన మనవసంము.

బందరుపాతుల అట్టి:— ఈ విజ్ఞానము కృష్ణజిల్లా కలెక్టరుగారి కంపణికినది. ఈ శతమందు క్రతుకృత కాలములో వ్యాపించియున్న కాలకడుగున క్రభుత్వము వారేర్పరచిన కంట్రోలు విధానము ననుసరించి యాబుదన. భరమందు మరాఠీ పెరిగు మోటరుకర్మ్యుగారు వగయిరాలు అమ్మించుచున్న విద్యుదు తీకుటకు బహురంగములగా నున్నవి. రూపాయకు రిక్కి 7 శేర్ల అమ్మించుచున్నట్లును, అమ్మించున్నట్లును వరివరు చున్నను క్రజలంగరికి అనుకూలమగు విద్యుదు కావంతువలన ప్రజాసామాన్యమునకు బహుకష్టకరమగుచున్నది. ఒకమాస్త్రగు తీకుటకు యోగ్యమగు విద్యుదు బందరు దుకాణదాతలు 70 శేర్లలపై 14 రూపాయలకు అమ్మించుచున్నది. క్రభుత్వమువారు కంట్రోలు విధానమును నింక హెచ్చు ధరలకు దుకాణదారులు అమ్మించుచుండుటకు తరచివారకు తేవంతుట మిగుల అన్యాయమని మండితేయుచున్నాము. కనుక భావంతుల వారు ప్రజా సమాసామయొక్క ప్రార్థన లంగీకరించి సరి అయిన ధరలకు అందరకును ముంకలిద్యుదు కొనుపరటుల తగు ఏర్పాటు జేయగలంతులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

ముప్పాళ బోర్డు బాలికాపాఠశాల (వినుకొండతాలూకా):— ఈ పాఠశాలయొక్క సాంకర్మిక సభ ఆగష్టు 29వ తేదీని బహు జను(పదమూడు) జరిగెను. ఈ మీటింగునకు జిల్లాబోర్డుమెంబరు గోపాలని రామలింగయ్య వంతులు గార గృహధికత్వమున వహించిరి. ఈసభ బహుజనులతో నిండియండుటయే కాక వివిధ పరిశీలనలచే నలంకరింపబడినది. సదర మూల్ హెడ్ మాస్టరు ఆర్. బేంక శ్రీకృష్ణగారు స్కూలు రిపోర్టును జదివరి. స్కూలు బాలికలు ఆటపాటలచేత నెల్లజనులను సంకోచపరచిరి. శ్రీ రామరావు ప్రకభాండాచార కార్యదర్శి, పాఠశాల విశ్వవాధకవిగారు శ్రీవిద్యుదు గురించియు, కళాసాధనవి గారి గురించియు, కొన్ని పద్యములను వర్ణించి బాణకీరాయయ్య పంతులుగారు. వి. వి. సుబ్బయ్య పంతులుగారు, శ్రీ విద్యుదు గురించి చక్కగా వివరణనిచ్చిరి. సదర క్రాయనివాసి శ్రీగోపాలని వేంకటసురసింహము పంతులుగారు బాలికల కమితానందముతో మధురవచార్ధముల గురించి సంకోచపరచిరి. ఆనందకరములైన కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

విశేష తంత్రినామ

(రైతుల వజ్రము)

తెలుగులు

తేయారంధర.

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- సరకు కొంచెము తక్కువగ నుండుటచే తేయారంధర కొంచెము పెరిగిపోయెను. ఇంకొకటియు, సింహాశ్రమమునకు మాయాశ్రమంబు తక్కువగ నున్నది. స్త్రీమయము తగిలినది. సెప్టెంబరు 8 కొట్టపానుల తేయారంధర వేలము తేయారు. సెలవు సరిపావు దానికంటె 40 లక్షల పానుల తేయారంధర యొక్కను విక్రయించెదరు. అందువలన భరణ తగ్గవచ్చును.

అంగ నాకాదభాగ్యము.

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- ఎక్కిరూ జల్లిగోగారిని దర్శించగా నిట్లు తెలిసిరి. అంగనామాత్యుల సంతకమునకు నాకాదభాగ్యమును. అంగనాకాదభాగ్యమును నిలుపుటకు పంట ఇంగుడువారును, అధినికేయల వారును, సామ్య భక్తులనే కొత్త నాకాదభాగ్యమును నిలుపుటకు యుండును.

బర్లందు అరాజకుల కార్యము.

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- ప్రాచీనమైన సైనికులు 17 గురు నిన్నటియందు మొక "కార్యము" తోగలసి పెర్వాయి ప్రార్థనాలయమున కేళుచుండిరి. వారల్లు పోవుచుండ ప్రార్థనాలయమునకు 12 గురు పురుషులు మోటారు బండియందు బయటికి దునుకి తుపాకులతోడను గడవతోడ వార్చివెడించిరి. తుపాకుల నుచ్చుటవలన సైనికులలో జోష దుమరడించెను. యాగ్రుతు దెబ్బతిగిలెను. వారిలో ఒకరికి చాల అపాయకరమగుదెబ్బ తగిలెను. తక్కిన సిపాయిలకు గూడ గట్టి దెబ్బలు తగిలెను. శత్రువులు వైకుటల తుపాకులతో వెక్కిరించి స్వాధీనముచేసికొని మోటారుల వెక్కిరిచుట పోయెన కేరి. పోలీసువాడును సైనికులును సాయుధ మోటారు కేళుటయు వెక్కిరిచి మోటారు వారిని వెనక్కి. ఫలితము తెలియలేదు.

బ్రిటిషు ఇంజనీరింగు సంఘములు

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- నేను 4000 మంది ఇంజనీరులు గ్లాసుగోలో సభిచేసి రెండువందల సంఖ్యలను, రెండు లక్షల పానుల ధనమును గల ఇంజనీరింగు ప్రేమ యూనియను లను తమలో చేర్చుకొనుటకు నార్చి చచ్చిరి. తుదకు సభ్యులందఱి యిట్టి ప్రాయములను చీట్లములను తెలిసికొని ఆ యంత్రమును నిర్ణయించుటకు వారు తీర్మానించిరి.

జర్మనుల పోటీవర్తకము.

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- రిగురుతులవై యుద్ధము జరుగుటకు సిద్ధమైనది నియమములను తొలగించుట మంచి వా కాదా యను సభ్యులను, అట్లు తొలగించునెడల జర్మనులతో మరల పోటీవర్తకము సంభవించుట మంచిదా కాదా యను సభ్యులను ప్రస్తుత పోటీవర్తకము చచ్చునటనున్నది. యుద్ధారంభములో మనశ్చింతలను జర్మనుల కస్తువుల సెలవి విశేషముగా వాడుచుండలో స్వేచ్ఛావర్తకమును సభ్యులెక్కువతో భాగను పోషవడెను. యుద్ధానంతరము నిష్పంపవైకుటల విశేషవర్తకమునై సంఘము విధించుట గూడ ఆ తాత్వ వర్తకమును సంగతి నందరు సంగీకరించిరి. యుద్ధము కడగకనే మరల యుద్ధమురాకుండుట కీయుద్ధము సంభవించెనని చెప్పి భావోద్రేకమును నిర్బంధనైకుటల సేవ వలనయు దానివలన మనపరాభవమును మన నుంగీకరించినట్లుననియు వాదించసాగిరి. దిగురుతుల భర్తమున రామార్థకర్మిని బలపరచుటవలననే విజయము సాధ్యమయ్యెనని స్వేచ్ఛావర్తకము చెప్పవచ్చును. నిర్బంధనైకుటల సేవ వలనవారశక్తి తమ పండుమ వెక్కిరిచుకొనిరి. ఇంక స్వేచ్ఛావర్తకమునని నడిచిరి. ఇప్పుడు తేయారంధర వెక్కిరిచుండి వారికి సహాయమునందొనర్చును. మూడు నాలుగేండ్లకేరము తేయారంధర వారికి సంగతియై యుచ్చరింప జాలకుండుది. వారి కిప్పుడెక్కువనివ్యాసము గలుగుట కేమికారణమో తెలియదు. వాటివ్యవస్థ యొకగలదునపుడు తమకూలము పొచ్చునకాకమును రిగిపోవునను కంకచే కార్మికులు యుద్ధా కూర్వమునలె ఇప్పుడంతగా స్వేచ్ఛావర్తకముల సాయము

చేయి పోవచ్చును. ఇది కృతకృతమున బలపరచుచు వారి కొంతమంది కార్మికులు అంతాతీయ కార్మికులవారి యేర్పాటులవలన కూలలు కట్టిపోవలసి రావడమే. కిలయమున్నాడు. కొంచెముపోటీయందేనే కార్మికుల శీతములు వ్యాధియగు కడుగులవలనయు, భరణమును వివరముగా జూచుచు జనుల గోల కొంత తగ్గులనయు కొంతమందియజమానులు తిలచుచున్నారు.

అటువస్తువులను తేయారంధర కొంతమంది ఈవారమున ర్ అర్జిండు గెడ్డినుగారిని సందర్శించి తమస్థితి దుర్భరముగ నున్నదనియు ఇంక తాము నశించుననుచున్నదనియు చెప్పి కొనెదను. వార్ల మెంటు అనుమతిలేనిది చారిత్రకమునై మొదట టుట గెడ్డినుగారి కధికారములేదు. ముఖ్యపరిశ్రమల సందర్శించక తప్పదు. ఆ యి న నే యే పరిశ్రమలు యాఖ్య పరిశ్రమలుగా భావించుటచే పారిశ్రామిక బలము తేలియక చాల అపాయకమవుచున్నాను. జర్మనీలో వెట్టివర్తకమునకును వెట్టివర్తకమునకును అన్నివిధములగు ప్రజలు ననుచున్నారని వర్తకల నాయకులు చెప్పుచున్నాడు గాని జర్మనుల కస్తువులు చాకగ లభించునపుడు కొంతమంది తప్పక వాటిని కొనదనియు, తక్కినవారు వారి మార్గమునే యవలంబించెదరనియు ఆనాయకులు విశ్వసించుచున్నారు.

కార్మికులసభ

మూలపుటపల్లింగు గారి సలహా

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- గ్లాసుగోలో నిటీవల జరిగిన "ప్రేమయూనియను కార్యము" సభావర్తకము నహించి నపుడు మూలపుటపల్లింగు గారిట్లు చెప్పిరి:- రాజకీయపు మార్పులతో కందలును సమైక్యమగుటవలన విప్లవము సంభవించును. శ్రీమతులకు శత్రువుల ప్రాణముల నిష్పృహతో త్యజించవలసి వచ్చును. రాజకీయందోషమువలన ఫలము లేకుండునని నెన్నుచునైర్యపడెను. ఎన్నికలద్వారా గ్రేటుబ్రిటను కార్మికులన్ని రాజకీయ సంస్కరణములను బడయుగలరు. ఎన్నికల ద్వారా వారు పడయవలసి వేదయగుచుండును. సమైక్యత కంటె ముగ్ధులమారుట అవసరమే కాక పరాధిని మొండి నట్లు రూపించును. కొన్నితత్వములవారు సమైక్యమగుటకు వాకెంతయు విచారకరముగనున్నది. ఇంకలో గ్రేటుబ్రిటను నందు కార్మిక ప్రభుత్వము సెలకొల్పబడగలదు. "ఏమిట కార్మికులకు పనిచేయ పొచ్చుచుండునది నడిచి చెప్పెను." చన ము త్పత్తి చేయ వస్తువుల పరిమాణము విశేషముగా పెరుగ కల యు నన్ను కార్మికులను యజమానులను సహకారభావమున తమ పనుల నిర్వహించవలయును. కార్మికు లట్లుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. (ఉత్సాహము) కార్మికుల స్వర్ణములను కలపెట్టుటలో ప్రేమయూనియన్లు లిఫ్టి కంటెయూ ప్రభావతి మొంది. ఇంక నవతి కాలముననే కార్మిక ప్రభుత్వము సెలకొల్పబడును గావున నాప్రభావతి వారు నిలుపుకొనవలయును. (ఉత్సాహము) సహకారత్వము, లాభవిజయము ఈయేర్పాటులవై ధనాధ్యుల వలంబించునపుడు నిర్మాణము చేయుచు పరిశ్రమల వై సభికారులకు కిరీక సాయుద్ధముండునట్టి విధానము సరిలంబింపవలసినది వార్ల మెంటు కమిటీవారికి తెలియవలసినది యును. వారికి తీర్మానము నొసరించిరి. వర్తక వ్యాపారములో నందరికిని పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలయు నను తీర్మానము ననేకమంది బలపరిచిరి.

మూర్తి సాంవత్సరికోత్సవము.

మూర్తి, సెప్టెంబరు 7:- మూర్తి యుద్ధభాగ కార్యము జర్మనుల తేవర్తకమున వరాధూతులయిలో ఆ ప్రజాతేవర్తకముననే మతోపన్యాసములను నై నిరోధనములను జరుపబడియెను. ఎం. జాయింకేరు గారి ప్రతినిధి బ్రిటిషువారి వట్టుదలను ప్రకటించియు నుపన్యసించెను.

సిరియాసంరక్షణము.

పూర్తి, సెప్టెంబరు 8:- ఫిట్టుమార్గమున ర్ ఎడ్మండు అల్లెంబిగారు నేటిటవచ్చెను. సిరియాస్థితిపై వచ్చుచు కొంతమంది కర్మికులను పరామర్శాత్మకముగా వాయుచున్నది. సిరియా సంరక్షణభారమును ప్రాప్తున కిచ్చివేయవలయునని చెప్పుటకు ఫిట్టు మార్గము ఎల్లెంబిగారింగును కేరని అది తెలుపుచున్నది.

యూగోస్లావులు.

పూర్తి, సెప్టెంబరు 8:- విన్న జాతుల సంరక్షణార్థ మేర్పరచబడిన సిరియాను కొంచెము మార్పు చేయవలసి నను ఆగోస్లావులు ఆస్త్రియా నుండి వత్తమునై సంతకముచేయు నిశ్చయించుకొనిరి.

బల్గేరియాసంధి

పూర్తి, సెప్టెంబరు 7:- బల్గేరియాసంధి పూర్తిమైంది. వెంటనే బల్గేరియాకు కర్మిపంపిండు.

న్యూజిలండు

న్యూజిలండు దేశము.

ప్రభుత్వమువారు అప్పు పుచ్చుకొనుచుండుట. బల్గిండుదేశ, సెప్టెంబరు 8:- 185 లక్షల పానులను ప్రభుత్వమువారు అప్పు పుచ్చుకొనుటకు ప్రతినిధి సభవారు త్రవవు చేసిరి. యుద్ధములో ప్రభుత్వ సేవచేసిన వారికింద దీనిని వినియోగించుచును. అప్పు పుచ్చుకొనిన సామ్యులు వడ్డీ యిచ్చెదరు. అవడ్డీ సామ్యుల ఇష్టములూక్కు కట్టను.

హాలండు

రాటర్డామునందగ్గి ప్రమాదము

రాటర్డాము, సెప్టెంబరు 8:- వాతావరణములవర్తకము ప్రతికూలముకై నిర్బంధముగ నెను. 25 లక్షల గిల్డరుల నష్టము గలిగియుండునని మదింపు చేయబడెను.

కొరియా

కొరియా; జపాను గవర్నరు.

హంఘాయి, సెప్టెంబరు 6:- సియోలు సందేశము. కొరియా ప్రభుత్వమునై తేవర్తకమునై గారిపై నెరవో నేను బాంబు వేసిరి. అప్పువర్తకము నది భాగించలేదు. జేసైలో గారు ప్రేమనుండి బయట పోవుచుండ నెరవోయతని జువ యిచ్చిందిరని తెలుగు కంపెనీవారికి తెలియవచ్చెను. బాంబు చాల భయంకరముగ ప్రేతెను. సమీపముండువారిలో 24 గురుకు దెబ్బతిగిలెను. బండికి మూడువోట్లు చిల్లలుపడెను.

తురుష్కభాగములు

అందఱు, సెప్టెంబరు 8:- కన్స్టాంటినోపిలు నుండి ప్రేమపుత్రికలు తెలియవచ్చెను:- ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘచక్రవర్తులను ప్రసిద్ధ మయ్యారనిమానము నింక ననేక అమూల్యవస్తువులను అమ్మెదరి ఇచ్చు నంద రనుకొనుచున్నాడు. అసిమానమునకు 1,50,000 పానులను నిచ్చెదరు ఎవరో ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి ఆ ప్రతిక చెప్పవచ్చును.

రాచివాహము

హరసి: చక్రవర్తి హాగరు గుల్జానుగారి కుమార్తెలలో నొకదాని వివాహమును కిరీకలో జరిగిన ఏర్పాటులెవరు నిర్వహించు ప్రస్తున్నది. కన్స్టాంటినోపిలునందరి పారసికము ప్రతి బరతరపు పక్షముయే వీరికి కారణ మని తెలియుచున్నది.

ఆస్త్రియా

ఫిడ్రిడ్రిగారి ప్రభుత్వము.

విన్ను, సెప్టెంబరు 7:- కార్మికుల ప్రతిక "ఆర్బె యుటకు జయించు" ప్రతిక మిత్రులందరివారి నిట్లు పూర్తిం చుచున్నది. బుడాపెస్టునందు ఫిడ్రిడ్రిగారి కార్యము చే లాయింపబడెద దాని సంత మొందింపవలయును హంగరీ తేవర్తకములో కార్యములకు ప్రభుత్వము సెలకొల్ప నెంచునెడల తమేయనుల పోగకమున నిరోధపులను ఏజెంటు వరి నానిండుట కంతమాత్రము నరకాళి నాయకుడెను. ఫిడ్రిడ్రిగారి ఏజెంటులు ప్రజలను తమయిష్టముసారము భయపెట్టుచుండగా నెన్నుకొనబడిన శేవము ఎవరినీ నరియెనదిగ హంగరీయములు భావించు రని ఎవ్వరును కలంపజాలరు.

జర్మనుల ప్రతిక నిరోధించుట.

బెర్లిన్, సెప్టెంబరు 7:- ప్రభుత్వమువారు సైనికుల మోగించిరని చెప్పుచు మోవ్యానమును ప్రచురించించుటకు దూర్బిచ్చి బయటంగను ప్రతిక నానివేయవలసినది హాగ నొసేగా రుత్తరు వొనగిరి.

బుధావైపులో కలరా.

బుధావైపు, పెద్దపల్లి రి:—నగరమంతయు కలరా పాలైంది. కొత్తపల్లి నుండి 12 రోజులకు మాత్రమే యున్నది. జోన్నం పిండియు 11 దినములకు మాత్రమే నరి పోవును. మాంసము రెండురోజుల వచ్చును. బొగ్గు వాణిగు రోజులకు చాలినంతయున్నది. పాము లేనేలేవు కనుక నూటికి 50 మంది చొప్పున మరణించుచున్నారు. పురపాలక సంఘమువారికొట్టలో కేమియులేదు. పూర్వదినములలో 120 లక్షలగుండు కొట్టలో నిపుడొకటియు లేదు. రోజుకు 8000 బియ్యం ఆహారపాద్యము వచ్చుచున్నట్లు బడులు 600 బియ్యం వచ్చుచున్నది. మారగాదులకు తిని జతలేట్లో ప్రాణముల నిలబెట్టుకొనుచున్నారు. ఇటీవల వారు మక్క మాంసమును కూడ తిని ఉదరపోషణము చేసికొనిరి.

రుమ్మా

పెట్రోగ్రాదులో కలరా

పెట్రోగ్రాదు, పెద్దపల్లి రి:—పెట్రోగ్రాదులో కల రావన (తదిదినము 25) గురు జనులు మరణించుచున్నారు.

ఒడెస్సాలో యుద్ధము.

టామోహాఫ్ ను వట్టుకొనట.

ఒడెస్సా, పెద్దపల్లి రి:—బోల్షివిక్కులు చాలమంది ప్రజల నిర్బంధించిరి. వారి నిర్బంధ విశేషమిదివరకు. వారిలో జనరలస్మిత్ కాఫ్ గారున్నారు. వారు బోల్షివిక్కుల యుద్ధములో పాఠాదివిభాగిని పొందిరి ప్రధానవిభాగ వనమునందలి వారిని యందు చాలమందిని బోల్షివిక్కులు తుపాకులు ప్రేల్చి చంపి వేసిరి. కొందరిని గులలోనే చంపివేసిరి. గోడలకు తుపాకి గుండ్లు తగిలిన ఆనవాల్లింక కలవు రక్తపుచురకలుకూడ నున్నవి. ఒక సారంగములో పెన్సియో సారాబుడ్లు కనిపించె ను. వారిలో సారాలేదు. ఆ దురదృష్టవంతులకు చంపుటకు నియంత్తలైనవారు తప్పు త్రాగియుండును. అత్రేకములో తా మేమి చనిచేయుచున్నది వారికి తెలియకుండుటకై యిట్లు చేసిరి. ఒకగదిలో నెండరో ప్రజలు కలరు. వారినిదికి వైసుం డి బోల్షివిక్కులు తుపాకులు వేసిరి. ప్రజలను నిధింతుటకు నియంత్తలైన వారిని వట్టుకొనిరి. వారిలో నేడుగురు బాలిక లుండిరి. వారు పిన్నవయస్కురారు. (తదిరాత్రియు 11 గంటలకు తప్పకుండ బోల్షివిక్కులు వాత్సలేయుచుండిరి. 2,3 కేలకుండిని వారు చంపియుండురు.

ఒడెస్సా (తది రేకు):—నైరకవస్త్రము లేకుండ కామె స్ట్రోఫ్ గారు టామోహాఫ్ పట్టుకొనుచు పట్టుకొనిరి. అందు ఇరుకదిబండికి మాత్రమే వస్త్రము కలిగెను. కామెస్ట్రోఫ్ గారు కావట్టు కావట్టు. కానట్లే నేరము విచ్చి నేరము కలంకి చేరెను. వారి కక్కడ నుండుగా మేర్పడెను. టామోహాఫ్ ను పట్టుకొనుటకుల బోల్షివిక్కులు ముందుకు వచ్చుటకు వీలులే కుండ సాధ్యము కావచ్చును. టామోహాఫ్ వస్త్రము కొందరు బోల్షివిక్కులు కామెస్ట్రోఫ్ గారు వట్టుకొనిరి వారినిఇప్పుడు ఒక దివిజనుగ నేర్పరచుచున్నాడు. వారును కామెస్ట్రోఫ్ గారి తో కలిసి బోల్షివిక్కులతో యుద్ధ జుచేయుచును.

ఎస్క్విరలు కోల్పాను సేనలు.

లండన్, పె రి:—ఒకచుక్క వట్టుకొనుండి ఎస్క్విరలు కోల్పాను గారిట్లు వస్త్రమునకు పంపిరి:—కును తిరిగి ఆన స్కందనమును పొందిరి. యతారోవట్టు వట్టుగను పొందిరి. తీవ్రముగ పోరాడుట జరిగెను. ఎస్క్విరలు కోల్పానుగారి సేనలకు విజయ వరంధము కలిగినది. చాల మంది ఖయదీలు దొంగిరి. ఎంతయో సామగ్రి వారకును. రెడ్డుసేన పారిపోవుచున్నది.

రుమ్మా దక్షిణమునందలిసిరి.

ఒడెస్సా, పె రి:—కీఫ్ పట్టణము బోల్షివిక్కులకు వస్త్రమై పోవుటకుల ఒడెస్సాను తిరిగి వట్టుకొను కలంపును వారు మానుకొనవలయును. క్రతువులు వచ్చి రమ్మును చట్ట నేంతుండ కప్పించుకొనుటకై బోల్షివిక్కులు తమయెత్తుల నన్నిటిని భగ్గువరుకొని పోవలసి వచ్చెను. వ్యా యెదల అక్కడ నవన బుద్ధిలో దెప్పిచుగారి వైసము ప్రకర్తించుచున్నారు.

బోల్షివిక్కులు-లిథునియనులు

పెట్రోగ్రాదు, పెద్దపల్లి రి:—లిథునియా వారితో రాయబారము జరిపి సుధి చేసికొనుటకై యుద్ధమున నిరమి పునరి బోల్షివిక్కులు వారిని రోరట.

నైల్స్ రియాలో యుద్ధము

లండన్, పెద్దపల్లి రి:—నైల్స్ రియాలో నింకను పోరాడుట జరుగు చున్నది. విప్లవకారులు 1-వ లేవీ పీట్లనిను, గోడొపట్టు నియులను మట్టుకొనిరి. అప్పుడు నైల్స్ రియా గో 29 కేల నుండి తిరుగుబాటుచేసినవారు కలరు.

ఆర్క్లెంజలులో సన్నిప్రమాదము.

ఆర్క్లెంజలు, పెద్దపల్లి రి:—మెయూక్సివీలో గొప్ప అగ్నిప్రమాదము సంభవించెను. కలక ఆకుకు, రోత మరలుకు భగ్గంపడెను. 6 కొట్ల చుట్టుల వస్త్రము కలిగినది. ఎవరో కావలయునని తగులబెట్టియు ఆకుమాడుగ నున్నది వస్త్రములో చాలభాగము అగ్నేజుకంపెరికే కట్టినచెను.

అంగ్లేయులు రెండు సేనలను మరలించుకొనుటకు ఏర్పా టులు జరుగుచున్నవి.

జర్మన్

ఉదన్యాసకుని మీద తుపాకి వేయుట.

బెర్లిన్, పెద్దపల్లి రి:—పాచేగానియాలోని స్టా గార్డు వస్త్రమండిన కాటకకాల కరకల నువస్త్రమించుచుండిన రెట్టాపు వారెకు ఆకు నరసమీద తుపాకిని ప్రేల్చిరి. ఆకడు యుద్ధమును నుండి జర్మన్ కురూపు అఫ్రికాలో నువస్త్ర మించుచున్నాడు. ఆకనికి అవ్వవరకముచే చెప్పి తరులీకు. వారంతరిని పట్టుకొనిరి.

ఉత్తరప్రాన్లు

బెర్లిన్, పెద్దపల్లి రి:—నాన్స్ బ్రున్స్ లోక యిట్లుకాయు చున్నది:—ఉత్తరప్రాన్స్ లో యుద్ధములకు భగ్గంపడెన ఇం డు చున్నవారిని కట్టు చనిచేయుటకు జర్మన్ వారివారు వాణులకులమంది ఒకప్పుకొనిరి.

అమృతము నకు. 1750

రైసు మాల్లు, కోనలు, నెపకేటల్లు, మాల్లు నేర్పరు సామానులు, ఇల్లెడరేసులు, యిరర అన్ని రైసుమిల్లు సామా నులు, ఎయిరి, డ్యుమెటెసాల్లు, వైగుక్లాకు, బెల్లింగులు, నాప్టింగులు, పుల్లిజరైరా యావత్తు సామానులు నరసను యిన భరలకు యియ్యలకును. ఇలియే కాక కూడుకాయలు, లాల్లికేటింగు ఆయిలు, గ్రీస, 50 కూడుకాయలు భారీ పీసాలు, 400 పాల్లు గాలములు పట్టు భారీదబ్బాలు విక్రయ మునకు సిద్ధముగావున్నది. భరలకు యా క్రింది వివరములు యింగ్లీషులో వ్రాసినయెదల జబాబులు యియ్యలకును.

S. Venkatarama Aiyar & Co.
Post Box No 107 Madras.
Telegraphic Address, Genuine.

సుగుణమయి (అమృతము నవల)

ఇది చక్కని చిత్తరకల గ్రంథము. ఇది నులభతైలిని తేటతెనుగులో వ్రాయబడినది. శ్రీ పితాపురు సుధావంధి కును, ఇరర వండికులు, గృంథాలయధానమును, ఆంధరిక్ శ్రీ కొండ కంఠపుష్పాకారు బి వి. బి. ఎల్. ఇతరులు చదివి విక్కిలి పొగడినారు. ఈ కథ చాలి చామ్యముగాను మనసుకు ఆనందముగాను యుండును. చదివిన వారి యుక్తి తను తెలియును. కొద్ది ప్రతులే మిగిలియున్నవి. దీని ను పొందేటో సహా రు. 0-8-0.

అత్తలూరి నూర్యవారాయన, (1785)
ఈచది, దుగ్గిరాలపాస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

National Psycho Physical Culture
University College
(WANTED—STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:—
Prof. B. RAMAJOGA RAO,
255, Thambu Chetty Street, (Upstairs) Madras.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

ఉత్తరేశ్వరకృష్ణులు. శ్రీరంగులభాను. ప్రతిదినము కలింక దగినది. కొద్ది ప్రతులుమాత్రము మిగిలియున్నవి. కృతకముదు. (తది 1-8 రు 0-12-0, పోస్టేజీ రు 0-8-0. శ్రీ రామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

వాతావరణ స్థితి

1929 సం॥ పెద్దపల్లి రి: 10-వ తేది బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య కారములు	నీటి గతీ అవస్థ	నీటి అవస్థ	వర్షము	వర్షము	నీటి గతీ
కలి 24 గంటలలో	కలి 24 గంటలలో	కలి 24 గంటలలో	వర్షము	వర్షము	నీటి గతీ
గోపాలపురం	90.0	77.8	0.10	82.65	26.21
విజాపూర్	83.6	78.7	...	14.68	19.82
కాకినాడ	90.2	76.7	0.18	16.19	23.17
పానడ	91.8	80.2	...	22.12	21.76
తంటూరు	95.2	75.0	...	18.57	19.57
విజ్ఞాప	97.8	78.1	...	10.55	9.90
పల్నాడు	91.0	77.9	...	12.81	18.95
హైదరాబాదు	94.2	72.6	0.55	19.40	22.25
అనంతపురము	100.9	73.6	...	12.97	10.55
కర్నూలు	95.5	70.7	0.15	5.01	13.87
కర్నూలు	98.2	75.2	0.04	9.71	17.73
దేవర	99.4	80.4	...	16.85	17.03
తెలంగాణ	85.7	67.8	...	22.21	20.82
కర్నూలు	94.5	74.8	...	17.95	19.25
పేట	92.3	73.9	0.02	21.04	22.78
కొంజంపల్లి	90.2	70.2	0.03	6.32	8.04

వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. బంగారా భారము ఉత్తరదిక్కున కొంచెము మార్పుకలచే కాని. తది తర ప్రదేశములలో వాయుభార మించుమించు ఒకటి విధ ముగా నున్నది. దక్షిణ పీఠభూముల కూర్పుకొనకగర వాయు భారాధిక్యముగల ప్రదేశము కొంతకలదు. వస్త్ర వాయునూన నలు పల్చిచురమున నేమియులేవు కాని, బంగారాభారపు టూర్పుభాగమునను ద్వీపములలోను మాత్రము అతిమర్పుల ములైన నూచనలుగలవు. చాల స్థలములలో ఉష్ణస్థితి తగ్గినది. మదరాసుతీరమునకప్పు, పగటి యుష్ణస్థితి సాధారణస్థితి మించియున్నది. విశేషించి దత్తమండలముల లో అనంతపురమున 100 డిగ్రీలు కర్నూలునందు సాధారణ స్థితికి 9 డిగ్రీలు అధికముగను ఉండెను. రాత్రి యుష్ణస్థితి యొక్క యాధిక్యము అంకగా గానరాదు. మొత్తముమీద వాయువ్యోగ సాధారణస్థితికి తగ్గి యున్నది. ముఖ్యము తగ్గినది. దక్కనులోను దత్తమండలములలోను పర్వతప్రదేశములలోను వాన మరిసినది; పొలము కాకినాడ గోపాలపురములలో కూడ మరిసినది. విశేషమున మార్పుమియులేదు.

ఎవ్వర్లు, లి. రాను

అగ్నిం నాకావరణ కాన్త్రువును.

150 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అగ్నికృష్ణులకు కాల్గొనింబడును. గోపాలపుర స్వామిగారి వైద్య విద్యను ఆచరించుటకుల శ్రీ కలు నున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము అగ్నికృష్ణులకు యిది 1-వ లేవీ పీట్లనిను వస్త్రముగ వస్త్రముగా వ్రాసియున్నది. ఈ పుస్తకము అగ్నికృష్ణులకు నీయుండును. పోస్టుచార్జీ యు నే నే భరించి పంపెడు ను. కంటికి వ్రాయుకోరకము. (319)

వైద్యకాస్త్రీ మణికోంకర్ గోవిందశ్రీ, ఆతంకనిగ్రహ కోవభాషం, 157, బాద్మి, మద్రాస్.

తామరలైలము

దబ్బా 1-8 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు. మా కంపెని తామరమందు అన్ని తామర మందులవలెగాక చుటుకుగా పనిచేయును. ఎటు వంటి మరదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ మూడుపూటలలో మా మందు మాన్యగలదు. అమృతాంజనముడిపో, 6 తంబు శెట్టిపిల్లి, మదరాస్

G. Venkata Subba Iyer.
Pleader, Penukonda.

నంస్కరణములబిల్లు.

భారతస్త్రీలు ఎన్నికహక్కులు.

నెలకు రూ॥ 50-లక్షలకు పైగా, మనగంటి లక్షలకన్న ముగ్గురైన ప్రాయమున్నవారు:-

భారత స్త్రీలు ఋషిలయ్యగారు నుండియు, స్త్రీ పురుష భేదములు లేకుండు స్త్రీలకు విద్య నేర్పబడునట్లు, వివాహ సమయములకుం జేసి, రాజకీయ వ్యవహారములకుం జేసి, పురుషులతో సమాన స్త్రీలకు సమానకారమున్నదని, పరిశ్రమితులగు మన భారత స్త్రీల పూర్వపు చరిత్రలను, తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు లక్షలకంటె ఎక్కువమైన దురుసులైన లేదా? భరమేకమును పాద్యులక అర్హతరము నిచ్చుచుండ లేదా? బ్రహ్మ సరస్వతిని నోటినుంచు నుంచుకొనలేదా? కంఠము గంగను కిరణున నిడుకొనలేదా? స్త్రీలకు గౌరవమును నొసంగుచుండి రనుటకు, వేరేవిద్యములు గావలయునా? పూర్వము స్త్రీరాజవంశము, ఆర్యమేధ యగము చేయుటకు స్త్రీ లేనిదే యగము ఒక్కదరి. సీతరూపముగా కనకపుష్పమును గావించి, యగముచేసినది చెప్పబడియు, ఏమధికారములయందుగాని, లేక మతసంబంధ మయిన క్రతువులయందుగాని, స్త్రీలులేనిది పురుషులు ఏకర్మకు అర్హులుగా రని చెప్పబడియున్నది. కొన్ని కారణాంతరములవలన, మహమ్మదీయులగ ప్రారంభమయి, ఘోషా ఆలిఖాల్యవివాహములు మొదలుగు మార్పులు నుపాదారములలో జరిగియుండవచ్చును. ఘోషాల్ల విద్య కొంత మేరకు పడియుండును. ఆవిద్య లేమిదో రాజరాజు, మూర్ఖత అల్పము స్త్రీలకుండు ప్రజలకుం యుండును. ఇది ప్రస్తుత భారత స్త్రీలస్థితి. ఈలాటి స్థితినిబట్టి కొందరు నాయకవ్రతులును సామంతులగాని పేనాను బట్టికొని స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుల నియ్యరాదని వ్రాయించి యుండిరి. వారాప్రతికలయందు తెలియుచున్నది. పరిశ్రమితుల స్థితిబట్టి ఇచ్చుగూడదని చెప్పియుండిరిగాని, అసలు కారణమును మీరు కనుగొననట్లు తోచదు. మూర్ఖుడుచచ్చిన చీకటిపోయినట్లు స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుల నిచ్చి, సమానకారము గలుగజేసి విద్య నేర్పక పక్షమున, మూర్ఖత కల్పించి కాంతిమయన నమసిపోవుచు, వికేయమొప్పున, బుద్ధిబలము పోలున. భావము వృద్ధియగును, అర్హునికాదును గలుగును. అర్హుల స్త్రీపురుష భేదములు లేకని మన హిందూమతసిద్ధాంతము గద! బానియందు వడిన వారిని వైకతేజవీరి యుద్ధులయందు భర్తలుగాని, బానిలోనే గదియించుమని దీనియందు భీతులకు లక్షణముగాను. స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుల ప్రసాదించినంత మాత్రమున వారివారి విద్యార్థభర్తల మూలకొనెద రని భయపడవలసిన యవసరములేదు. మైపెచ్చు పురుషులకు సంఘసంస్కరణములయందు మన స్వకేశోద్యమములయందునఁ జేయునది నొక సం॥ కట్టింపు కట్టడంతో కృషివలె, మనజేతు పూర్వపువృద్ధిమునకు లేకలదు గనుక మనభారతీయసోదరులకు తమతో బాటుకనుస్త్రీల ఎన్నికహక్కులసంపాదించు బుద్ధిబలమును కనోద్యమము భరమేకమును ప్రసాదించువారి!

ఆహారపద్ధతి

భర లలి ప్రియమైనను విశిష్టము లభించుచునే యున్నది. కడులొనకొనువారు తోడునకుగాని లేక యితర గామాలకుగాని బోవుచున్నారు. గ్రామములో లభించవు. క్రొవ్వములేక నిరాధారులై పడుచువారును ఒంటిపొడు దినువారును, గంజిమృతము ద్రాగువారును మానభంగమునకు వెచ్చి యితరులతో ముఱువెట్టకొనలేరీవారును చాలమంది కలరు. తగినవన్నెలే యున్నచో గ్రడ్డితోమెల్లగ కాలము వెళ్లఁజేయువారే.

వివిధ విషయములు

రాజ బోవు కృష్ణమండలసభ వీధితాలూకా కావ్యముఁజేయుటచే కవులః పెదకల్లేళ్లి యే యందుకుఁ దగిన కవుని నిర్ధారణ మయ్యెయెడలఁ (కడర్ప వామయోగ్యులు ల పొరాడిఁ బారికినాటకములను తయారుచేయుచున్నారు. దుర్గానాగేశ్వరగ్రంథాలయము తగిన ప్రోత్సహమేమియు లే నందున నామమాత్రమ కేవలమై ఉన్నది. గ్రామమున బూర్వమేమియులేవు. మంచినీటికనఁగి బాగానన్నది.

భారత స్త్రీల నియమాంశము

మొదటి తరగతి సభిజస్త్రియ మంతరాల వేంకటేశ మయ్యగారు అనంతపురము ఆమ్యురెస్సెన్ రిజిస్ట్రార్ గా పనిచూచుటకు నియమింపబడినారు.

మనీ మహమ్మద్ ఆబుల్ రహ్మాన్ సాహేబు గారు విత్తూరు ఆమ్యురెస్సెన్ రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడినారు.

ఆదివికొలను ఫీ మేజర్ రావు వంతులుగారు యాదాడ తరగతి సబ్ డివిజన్ జడ్జిగా నియమింపబడినారు.

వి. వేంకటేశ్వరరావు నెల్లూరు సెషన్స్ జడ్జిగా నియమింపబడినారు.

వి. ఆర్. కుళ్ళసామయ్యగారు గుంటూరు సెషన్స్ జడ్జిగా నియమింపబడినారు.

ఇ. వి. తోటాల్లగారు కృష్ణాజిల్లాలోను రాళ్లపల్లి వేంకటేశ్వరులుగారు గోదావరిజిల్లాలోను మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడినారు.

గోదావరిజిల్లాలో డిప్యూటీ తహసీల్దార్ గను సత్వే జిన్సేటుగలనున్న డబ్బు, వేంకటరమణయ్య గారికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మొనబడినది.

బరహంపురము సబ్ డివిజన్ జడ్జి ఆదివికొలను ఫీ మేజర్ రావు వంతులు గారికి ఏలూరు సబ్ డివిజన్ జడ్జిగల్ల కొట గంగాధర సోమయాజులు గారిని రాజుపేట సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు నూరుకు వీరాస్వామిశాస్త్రి గారిని సాక్షి వామ్యులయలకు స్వహస్తముతో నిర్ణయన వ్రాసి కొనబట్ట ఆధికార మొనబడినది.

వీరాలకు వీరాలకు మునిసిపాలిటీగా చేయుటకు కృత్యమునా రుద్దించినారు గనుక ఆజ్ఞాన అప్ప వారు రివరములలోపుగా కృత్యమువారికి వ్రాసికొనవచ్చును. ఆరెక్కో గాగ్రువారికి ఇచ్చువీరారెడ్డిగారు ఆనాని సర్కిలు వత్తును అనగా తాలూకాబోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు.

నాడగల్లి గాగ్రువారు కే. సంకృష్ణగారు మోస్తేటు నివాసులు. వీరు రాజరావు గారును మోస్తేటు తాలూకా బోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు.

చెన్నైల యెల్లమంద రెడ్డిగారు దర్శి డివిజన్ వత్తును కందుకూరు తాలూకా బోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు. కనింకోట వాస్తవ్యులు గుడినేటి వెంకటసునందం రావు వంతులుగారు కనింకోట సర్కిలు వత్తును విశాఖపట్టణము తాలూకాబోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు.

వీరూరు పిచ్చయ్య తి. ఏ, గారు కడపతాలూకా బోర్డువారిచే కడపజిల్లా బోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు.

చిత్తాల వెంకటసుబ్బయ్య నెట్టిగారు ప్రొద్దుటూరు తహసీల్దార్ కే. శ్రీనివాసాచారిగారును జమ్మలమడుగు తాలూకా బోర్డువారిచే కడపజిల్లా బోర్డు మొదటగా నెన్నుకొనబడినారు.

కండలూరు స్త్రీదేవు ఏ పరశురామరావుగారు రాజంపేటతాలూకాబోర్డు మొదటగా నియమింపబడినారు.

తురుమల్ల వాస్తవ్యులు తోనరాజు రామయ్యగారు తెనాలి తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడినారు.

మహమ్మద్ ముహమ్మద్ మొహియుద్దీన్ సాహేబు లహారుర్ ఇల్లాస్కోరిగారు/నెల్లూరు పట్టణమునకును కట్టికొటి సీసమ్మనెట్టిగారు బల్లారి పట్టణమునకును స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడినారు.

విశాఖపట్టణము డివిజన్ ఎన్. కృష్ణజీవు ఇంజనీరు మైకేలు ప్రియగారికి ఈ నెల 18 వ తేది మొదలు 6 కారణము ప్రవిలేజిలీవు ఇయ్యబడినది. వీరి నెలపుకాలములో తోరావు టో డివిజన్ ఎన్. కృష్ణజీవు ఇంజనీరు డి. డబ్ల్యు. గోల్లన్ గారు విశాఖపట్టణముడివిజను కవి చూచుటకు నియమింపబడినారు.

బల్లారి రిజిస్ట్రార్ సిరివెళ్ల శ్రీనివాసరావు గారు నియమింపబడిన యుక్తోగి కచ్చు పర్యంతము అనంతపురము జిల్లా ఆమ్యురెస్సెన్ రిజిస్ట్రార్ గా పనిచూచుటకు, ఈ కాలములో బల్లారి, కాయల్ సభిజస్త్రియ భర్తపురి రామారావు గారు బల్లారి రిజిస్ట్రార్ గా పనిచూచుటకు నియమింపబడినారు.

బళ్లంపురము అక్కింగు అడ్డవనల్ డిస్ట్రిక్టు మనరలు ద్వారా భూమిడివాటి కృష్ణమూర్తిగారు సోపేటకు నియమింపబడినారు.

గంగాము డివిజన్ మొహరి ఆఫ్ఫర్ సబ్ డివిజన్ కే. రంగరావు నాయకుగారికి ఆగస్టు 8 రి లేది మొదలు రెండు నెలలు ప్రవిలేజిలీవు ఇయ్యబడినది.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Labour Situation.

Mr. Stuart Bunning's Advice.

LONDON, September 8. Mr. Stuart Bunning, presiding at the Trade Union Congress at Glasgow, declared that a national strike for political ends would mean revolution and a desperate gamble with the lives of men, women, and children. He did not despair of constitutional methods. There was no political reform, which the workers of Great Britain were not able to achieve by ballot. Direct action was an unnecessary concession of failure. He deplored sectional strikes, and predicted early return of the Labour Government in Great Britain. Mr. Bunning declared that increased output could only be obtained by co-operation between employers and workers, and the latter were willing to do their share. (Cheers.) He urged that the reputation of Trade Unionists for keeping bargains, must be upheld, especially in view of the probability of an early establishment of Labour Government. (Cheers.)

The Congress passed a resolution instructing the Parliamentary Committee to draft a practical and effective policy for the control of industry which would destroy such capitalistic schemes as co-partnership and dividend sharing. A resolution in favour of free trade was also passed by a large majority.

Rise in Retail Price of Tea.

LONDON, September 8. The Food Ministry states that the retail price of tea recently has risen a little in some places owing to slight shortage. Shipments from India and Ceylon have been smaller than usual, owing to lack of tonnage, and the position has been accentuated by delays in distribution frequently amounting to six weeks. It is only temporary. Thirtymillion pounds will be auctioned in September, of which four millions above the normal. Monthly consumption and this ought to be ample to keep down the price to the level prevailing a fortnight ago.

Admiral Jellicoe

On British Sea Supremacy.

Admiral Jellicoe in an interview said that unless the people of the United Kingdom and Dominions were prepared to put their hands in their pockets immediately it would be impossible to retain the British Sea supremacy, which was vital to the existence of the Empire.

Russia

Fighting in Odessa. Capture of Tamhoff.

ODESSA.—General Smirnov of Port Arthur fame is among the rescued hostages. The majority of the Bolsheviks' victims were shot in the courtyard of their headquarters in the garage or in the labyrinth of cellars beneath. The walls of cellars were pitted with bullet marks and bespattered with bloodstains. Hundreds of empty Vodka bottles were found in one cellar showing that the executioners were doped before their ghastly work. One open cellar twenty feet deep was overlooked by a window whence the Bolsheviks fired their rifles into the packed mass of humanity below. The executioners arrested included several girls in their teens. The shooting was carried out regularly at eleven o'clock every night. The number of victims is estimated at between 2,000 and 3,000.

LONDON, September 8.

ODESSA [Undated].—The capture of Tamhoff with only twenty casualties by Kamontoff, the famous Cossack leader and Master of Foxhounds, threatens to cut off the Bolshevik thrust at the junction of the Cossack and Volunteer armies which have reached Vinnia. The Bolshevik concentration against Denikin is now driving back Wrangel along the Yelga. Kamontoff is organising a division of Ex-Bolsheviks captured in Tamhoff.

Admiral Koltchak's Offensive.

Series of Victories.

LONDON, September 8.

An official telegram from Admiral Koltchak from Omsk states that he has resumed the offensive, and that fierce fighting has taken place in the direction of Yalourvsk and Kurgan. Admiral Koltchak's troops have gained a series of victories and have captured prisoners and booty. The Reds are retreating.

Bolsheviks and Lithuanians.

Armistice Proposed.

LONDON, September 7.

STOCKHOLM.—It is reported that the Bolsheviks have proposed an armistice to the Lithuanians, with the object of beginning peace negotiations.

Huge Fire at Archangel. Foul Play Suspected.

LONDON, September 5.

ARCHANGEL.—A huge fire broke out on the Maimaxi Island. It was extinguished after destroying timber saw-mills. The damage is at least sixty millions roubles. Foul play is suspected. The bulk of the loss falls on the British companies.

British Withdrawal Proceeding.

Preparations for the withdrawal of the British are proceeding swiftly and are well covered by tanks and naval guns.

Position in South Russia.

Effect of the Loss of Kieff.

LONDON, September 7.

ODESSA.—With the loss of Kieff, the Bolsheviks must abandon any hope of re-taking Odessa. Indeed they have their work cut out to escape the meshes of a huge encircling movement. General Denikin's men are showing the utmost tolerance to the Jews.

France

Anniversary of the Marne.

Solemn Celebration.

LONDON, September 7.

PARIS.—The anniversary of the Battle of the Marne was celebrated to-day by solemn services and processions at the exact spot where the German tide of invasion was stemmed. The representative of M. Poincaré delivered a speech, paying tribute to the splendid doggedness of the British, who, by attacking, paralysed the German manoeuvre intended to overwhelm the French.

Hungary

The Friedrich Regime in Hungary.

Vienna Labour's Appeal to Allies.

LONDON, September 7.

VIENNA.—The Labour organ "Arbeiter Zeitung" appeals to the "Entente" to finish the Friedrich regime in Budapest, and adds that if the "Entente" desires to see a peaceful democratic regime established in Hungary, this agent of the Hapsburgs must not be allowed to rule the country under the protection of the Rumanians. Nobody can expect the Hungarian democracy to recognise a National Assembly elected under the intimidation of Friedrich's creatures.

Germany

German Competition.

Goods at Low Prices.

LONDON, September 5.

The abolition of war-time restrictions on imports, and the consequent restoration of German competition is the political topic of the moment. During the earlier part of the war, when the public were very much impressed by the extent to which we had become dependent on Germany for articles essential to both civil and military success, the number of free traders in this country must have fallen very low. The necessity after the war of tariffs, equally with compulsory military service, seemed to be almost universally admitted. Later on it became evident that immediately the danger was passed the idealists who were calling the great conflict "a war to end war" would cry out that continued compulsion would be an admission of failure, and that free trade would contend that the victory was due to the financial position we built up, thanks to imports. The opponents of compulsion have already won their case. Now it is the turn of the free traders who appear to be confident of an amount of backing in the country for which they would not have dared to ask three or four years ago. How far their confidence is justified it is difficult to judge. Probably Labour is less solidly behind them than it was before the war, owing to the belief that wages cannot be kept up in the face of free competition. This feeling may be strengthened by the way. German circulars, which are coming here with a rush, dwell on the low prices that the present rate of exchange enables the sellers to quote. On the other hand some Labour leaders are prepared to rely on international Labour arrangements to protect wages, while some employers, not formerly free traders, believe that a little competition is the only way to make labour reasonable, and the general public feeling against high prices will also help free traders.

A deputation of toy-makers is to see Sir Auckland Geddes this week and protest that they are threatened with the ruin, but probably the Christmas orders were all placed before the restriction ended. There is some doubt as to Sir Auckland Geddes' powers to give protection without reference to Parliament. Key industries are, of course, still to be protected, but manufacturers are in a state of great uncertainty as to what trades come within this category. The spokesmen of all traders report that there is widespread reluctance to have any dealings with Germany, but believe that some are certain to be tempted by the low prices and that others will be compelled by competition to follow suit. — "Pioneer."

German Paper Suspended.

LONDON, September 7.

BERLIN.—Herr Noske has suspended the paper "Deutsche Zeitung" on account of an article saying that the Government betrayed the troops.

General Lettow Vorbeck Shot but Uninjured.

LONDON, September 8.

BERLIN.—A revolver shot was fired to-day at General Lettow Vorbeck, outside the theatre at Stargard in Pomerania, where he was lecturing on war in German East Africa. He was uninjured. The assailant was arrested.

The "Vorwaerts" reports that four hundred thousand German workmen have volunteered for restoration work in North Africa.

Dominions

New Zealand.

Ex-service Men Settlement Loan.

LONDON, September 8.

WELLINGTON.—The House of Representatives has authorised the Government to borrow 16½ millions sterling for settlement of the ex-service men in New Zealand. Interest on the loan will be free of income tax.

Bulgaria

Bulgarian Peace Treaty Finished.

LONDON, September 7.

PARIS.—The Bulgarian Treaty is completed and will be presented to the Bulgarians immediately.

Holland

Fire at Rotterdam.

LONDON, September 8.

ROTTERDAM.—A fire has occurred in a cotton warehouse at the docks, and the damage is estimated at two and a half million guilders.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

Simla

The Hindu University.

A Munificent Gift.

SIMLA, September 9.

The Hindu University has just now received payment of a handsome donation of 5 lakhs of rupees which His Highness the Maharaja Sahib of Patiala was pleased a little time ago to sanction. The amount is earmarked for providing instruction and training in mechanical and electrical engineering. It will enable the University to complete its engineering workshops by erecting a power-house and a large machine shop, both of which, it is expected, will be finished before the end of the year. It might be added that in addition to this lump grant His Highness has made a recurring grant of Rs. 24,000 a year for the promotion of instruction in mechanical and electrical Engineering. All those who are interested in the University and the student community of India generally owe a deep debt of gratitude to His Highness for his munificent gift which has contributed so largely and handsomely to the creation of what is at present probably the best educational institution in this country for training in electrical and mechanical engineering.

The Punjab

Recent Punjab Disturbances.

Rewards for Conspicuous Service.

LAHORE, September 9.

During his recent visit to Lahore in honour the Lieutenant Governor distributed rewards to four gentlemen who had done conspicuous service in Lahore district during the disturbances of April last. Further rewards aggregating some Rs. 3,000 were distributed by the Deputy Commissioner of Lahore at Kasur on the 2nd and at Lahore on the 4th instant. The recipients were from all ranks of society ranging from Honorary Magistrate and municipal commissioner at one end to ordinary cultivators and chuprassees at the other end of social scale.

United Provinces

Heavy Rain in Lucknow.

LUCKNOW, September 9.

As the result of heavy rains nine houses have fallen in Hussainabad and three walls in Baganj.

Official reports show that the standing crops of "mash" and "bajra" have suffered in the villages situated close to the river. A rough estimate of the damage is something between 4 and 6 annas. If the rain stops the loss is not likely to be more than 4 annas in most of the places. The above is a rough estimate. Full particulars of the damage done can only be ascertained when the flood is over.

Central Provinces

Police Administration.

NAGPUR, September 9.

The resolution of the Central Provinces administration on the report of the police administration of the Central Provinces and Berar for 1918 which has just been published shows that there was a general rise in crime as compared with the figures of 1917, which was doubtless due to poor crops and the extraordinarily high prices prevailing during the year. Heinous crimes also showed a serious increase, the number of murders having risen from 241 in 1917 to 343 in 1918 and dacoities from 79 to 161 although in many cases the offences reported as dacoity were only petty cases of thefts. The resolution gives an interesting account of the action taken against the gangs of dacoits which operated in the Districts of Damoh and Saugor on the borders of Central India. An unusual feature of the year was the despatch in April 1918 of an expeditionary police force to assist in the suppression of a rebellion among the Khasis of the Sarguda state. Owing to abnormal conditions in the provinces which were aggravated during the last three months by the widespread prevalence of a virulent form of influenza the year under review was an exceptionally trying one for all ranks of the police force and the Chief Commissioner records his appreciation of the work done by both officers and men in the face of unparalleled distress.

[REUTERS']

British Naval Prestige. Effect on Germany's Leaders. Von Tirpitz's Admissions.

LONDON, September 7.

Extracts from the memoirs of Admiral Von Tirpitz are published in the "Sunday Times." Admiral von Tirpitz declares that he alone in Germany realized Great Britain's desire to crush Germany, and but for the interference of German politicians, he would have concentrated all Germany's energies against Great Britain. Von Tirpitz maintains that unrestricted submarine warfare should have been prosecuted ruthlessly to the end, as being the only weapon which could have saved Germany from defeat. He declares that the prestige of the British Navy robbed Germany's leaders of their courage at the beginning of the war, when the German Navy had a prospect of victory. He laments that he was denied the opportunity of accompanying the fleet to the battle of Jutland, which, if it had been fought to a finish, would have put a different face on the history of the world.

Blunders of German Diplomacy.

Discussing the blunders of German diplomacy Admiral Von Tirpitz declares that the despatch of "the Panther" to Agadir was a grave blunder, which inflicted a severe blow on German prestige. To counteract this, Von Tirpitz insisted on the introduction of the Naval Supplementary Bill, on the announcement of which in the Kaiser's speech on the 7th February, 1912, led to Lord Haldane's visit to Berlin. Admiral Von Tirpitz expatiates at length on Lord Haldane's cleverness as a negotiator, dazzling the Kaiser with the prospect of a great African Empire, while "merely claiming the Cape to Cairo Railway as England's share. That meant Africa for England." Admiral Von Tirpitz says that Lord Haldane, without giving an equivalent, pocketed Herr Bethmann-Hollweg's surrender of the original supplementary bill and constantly evaded the vital point of the agreement which was to secure England's neutrality in the event of war.

Under-Estimating the British Army.

Admiral von Tirpitz reproaches the German staff with under-estimating the British Army, even as late as the autumn of 1914. He says that he was constantly thwarted in his design of concentrating the energies on cutting British communications, by rinking the High Seas Fleet in battle in order to seize the Channel ports. Admiral Von Tirpitz says that Herr Bethmann-Hollweg was infatuated with the idea of effecting an understanding with Great Britain. He once remarked that war against England was only a passing thunderstorm, and, therefore, wished to handle England gently even in actual war operations. Herr Bethmann-Hollweg failed to realize that England, having entered the war, was deliberately bent on winning it. Admiral Von Tirpitz says that leading circles in Germany were quite ignorant of the meaning of sea power, and the bitter fate threatening Germany. Admiral Von Tirpitz laments that he lost the opportunity not merely to hold up traffic across the Channel with the artillery posted on Cape Gris Nez, but of subjecting London to a concentrated bombardment from Gris Nez, which would have been far more effective than the bombardment of Paris in 1917. Admiral Von Tirpitz says that Herr Bethmann-Hollweg refused to risk the fleet in battle, because he listened to Herr Ballin, who held that the fleet should be preserved intact until the conclusion of peace.

Calcutta The Hooghly Accident.

CALCUTTA, September 9.

In connection with the sinking of the Port Commissioners tugboat, the "Retriever," near Melancholy point, the Port Officer of Calcutta has issued the following notice:—The Port is closed to all vessels leaving Calcutta during the ebb tide until the channel is clear. The Port is only open to vessels which by passing the wreck of the "Retriever" can save the eastern gulf. This holds good until the 16th instant, or further notice.

In connection with the sinking of the "Retriever," it appears that Mr. De Cruz, Second Engineer, who was supposed to have been drowned, was rescued after all. A cabin boy is the only one missing out of the crew of seven Europeans and fifty-six Indians.

Another river collision took place shortly before 1 P.M. on Sunday between two inland steamers belonging to the River Steam Navigation Company, namely, the "Durani" and the "India" near Melancholy Point, not far from the wreck of the "Retriever." The "Durani" was towing a flat on either side to Calcutta, while the "India," also with a flat on either side, was going down the stream. Just as the vessels were about to cross each other near Sand Bank, the collision took place resulting in the flat "Nambar" with the "Durani" and the flat "Basarhat" with the "India" being damaged. The "Basarhat" began to leak badly, and was towed to Princeps Ghat where her cargo is being unloaded.

Owing to the strong tides it has been thought advisable to delay the departure for a few days of certain large steamers, in consequence of which the "City of London" that was to have sailed to-morrow, and the "City of Calcutta" booked to sail on Thursday, have been held up.

Indian News.

About and Around.

The Postal Express train conveying the inward foreign mail left Bombay yesterday at 3-10 P.M.

The District Traffic Superintendent, Bandikui, B. B. and U. I. Ry, wired yesterday:—"Through communication between Helak and Ghosrana on the Agra-Bandikui section has been restored."

The Hon'ble Sir Benjamin Robertson, accompanied by Mr. Slocock, Chief Secretary, will leave Nagpur for Simla on the 12th instant on a visit, to His Excellency the Viceroy.

Mr. A. C. Chatterjee, Chief Secretary to the Government of the United Provinces, has left Nainital to take up his appointment as the representative of the Indian Government at the International Labour Conference at Washington.

The Calcutta Port authorities received information yesterday morning that the vessel "Sangola," with passengers on board from Australia and Singapore, had run aground at Fulta Point. The steam launch "Rescue" has been despatched to her rescue. It is expected that the vessel will be refloated at flood tide during the course of the day.

The Government of India are making an enquiry into the causes of the perishing of paper in India which involves the premature destruction of old books and records and in this connection Mr. Chapman, Librarian of the Imperial Library, will be visiting all the important Libraries in India containing a collection of old books with the object of finding out their condition.

SIMLA, September 9.

Sir Edward, and Miss Lady Gait will arrive at the Viceregal Lodge on the 12th instant as guests of the Viceroy. The Maharaja of Bikaner and the Jam of Navanagar will arrive on the 21st September. Sir George Lloyd, the Governor of Bombay and Lady Lloyd arrive in Simla on the 3rd October and after a few days will proceed to Kashmir.

Stop Press.

(ASSOCIATED PRESS)

RANGOON, September 10.

Replying to the representations from the Burma Clerks and Skilled Workers Association on high rents, food prices and inadequate salaries, the Burma Chamber of Commerce point out that stationary rents are impossible in view of advancing prices of materials, cost of labour and necessities of life and suggest a petition to the Government urging the adoption in Rangoon of Calcutta market practice of fixing maximum and minimum prices so as to check undue profiteering.

CALCUTTA, September 10.

The Bengal Government's resolution on the Police Administration Report for last year shows marked improvement in recruiting detection of crime. Regarding revolutionary crime the resolution states that there was a further decrease in revolutionary crime during the year, the number of dacoities being only three as compared with nine in 1917 and 24 in 1916. For the first time since 1917 no member of the public lost his life at the hands of the revolutionary party. The Governor-in-Council has however to deplore the loss of three brave police officers who were killed while attempting to arrest the anarchists. A number of prominent revolutionaries were arrested and some significant seizures of arms and other implements of revolutionary crime were made. The party which seeks to attain its ends by violent crime is still alive but the record of the year is a hopeful augury of final success of the officers of the Intelligence branch in their struggle with the revolutionary conspiracy.

BOMBAY, September 9.

The mail steamer "Khiva" with the English mails of the 21st ultimo arrived at Bombay this morning with 44 passengers on board.

RANGOON, September 10.

The Rangoon Municipal Committee on Tuesday discussed the proposed Bill to control and fix the rents. The President's lengthy note opposed legislative action as likely to check building. After over two hours discussion a resolution was passed appointing a sub-committee to investigate and take evidence. This decision was vehemently opposed as dilatory and unnecessary but was carried by 11 votes to 8.

The Burma Chamber of Commerce have considered the complaint that despite the withdrawal of shipping control, the freight accommodation for Rangoon was quite inadequate as the Government take half the available steamer space at preferential rates and the remaining allotments are only sufficient to remove a fraction of the general cargo on offer in Rangoon. The Chamber has cabled to the Government of India, the Shipping Conference and the East Indian Section of the London Chamber recapitulating the situation and demanding that the Government should either release their share or provide the further tonnage required.

A remarkable claim to bring the dead back to life is made by a Burmese lady doctor in Rangoon stipulating for seven days application of internal and external medicines. When revived the dead person will have new mind and better features but the treatment must be continued for one month. The "Rangoon Times" which publishes the details of her claims suggests that doctors should test them.

యాదీ ఘంటా:—కడప భక్తలయములో కడప

5 వ తేదీ సాయంత్రము బిల్లా జడ్జి ఆర్. వారాహణ్యుడు గారి భార్యగారి యధ్యక్షతక్రింద యాదీ ఘంటానకు చందాలు వేయించు నిమిత్తము శ్రీలక్ష్మణుని జరిగెను. సభాదీక్షాను అధ్యక్షురాలు విశేషించుచు నుచున్నవేళ. అధ్యక్షురాలి యుపాధ్యక్షును శతగోపాచారిగారి భార్యగారు ఆంధ్రీకరించిరి. ఎమ్. వి. ఇ. వి. పాఠశాల వారాహణ్యుడుగారి భార్య యధ్యక్షురాలుగను జి. ఎమ్. నరసింహాచారిగారి భార్య యుపాధ్యక్షురాలుగను శతగోపాచారిగారి భార్య కార్యదర్శిగను నుండిరి. శ్రీలక్ష్మణుని సమయమున బిల్లాజుల కిటుటి యొకటి యేర్పరచబడెను. అని యొక విశేషము ప్రాముఖ్యము.

వర్రాకిమిడి పాదునిగి గౌరవము:— నెవ్వెలకు

6 వ తేదీ శ్రీ గానావారి కాశీజయంత్రమున పురజనులు వైదిగంటము సీతారామస్వామి పంతులుగారికి గర్భ మేము వారు రాజుసాహెబ్ అనే విశుడు ఇచ్చినందున కను సంతోషము తెలిపజేయుచు, సభాదీక్షి ఆంధ్రుల సభాదీక్షకు గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. రావుసాహెబ్ గారు వేంకటరామమూర్తి కుంటులుగారు పురజనుల పక్షమున రాజుసాహెబ్ గారికి ఒక నివేదికమును అప్పించిరి ఇష్టము నులభ్యమును గిడుగు సీతాచారిరావుగారు మీ సూర్యులును ప్రకటించిరి. రి. స్వామి సభాదీక్షకు గారు శ్రీ ఆచార్యి పర్రాకిమిడి రాజావారు తా. సభకు రాజకీయమునకును దిండిలి వ్రాసిన ఉత్తరమును చదివి, సీతారామస్వామి పంతులుగారి రి. స్వామి కార్యములను నుగ్గడించిరి — యాదీ ఘంటా కౌన్సిలరు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక విశేషవిశేషములతో నిండి యుండును.

మొదటి సంచిక	కల ప్రతి 1-8	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	" (కొద్ది వక్రము)	1-8-0
ఐదవ	"	1-0-0
ఆరవ	"	1-0-0

ఇందు విశేషా నమోదుగొను చరిత్రము నిశ్చయము.

ఏడవ సంచిక	కల ప్రతి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-0-0
పదమిదవ	"	2-0-0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగతుల వివరములు సంతకమున విశేషములతో నుండిరి యున్నది.

ఈ పదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనవారికి

మొత్తము రూ. 10-0-0 యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యాన

శాస్త్రములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యానశాస్త్రములు

మూల విశ్లేషణములు, విశ్లేషణములు

సలహానుగా చక్కని శైలిలో వెదకుటయు

అంతయునుండి యున్నది. కల ప్రతి 1-8 1-8-0

3. ఆంధ్రసర్వ విభాగాల: విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది శ్రీ యతి కట్టమంచి రామలింగ శర్మ

గారి విరచితము. కల 0-4-0

4. ఆత్మజ్ఞాన.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్ర

యజుర్వేద, పా. జగన్నాథస్వామి వి. ఎ. గారి విర

చితము కల 0-8-0

(హాస్టలయము నేల)

చిరునామ:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

జూ బు లు

I నిడదవోలులో కంట్రోలు.

అయ్యో, కంట్రోలు పోలీసు అని కొందరి మాటలు మూలన వాడే యింకల నుండి రాజమండ్రికి విజయం తీసి కొని వెళ్ళటం నందు నిమిత్త మేర్పరచినారు. వాటి ఇదియే సమయమని వారివారి ఇష్టానుసారము చేయవచ్చును. గత రృషిమంటు యోధులు ఒకటి వారు పదిమంది అయి మరెవరికీ అయిదున్నది. నేనును అందులో చేసిన ఒకడనై యున్నాను. వీర భయ దురాచారములు రాత్రి వగల కొని వెట్టి బాచర్ల బ్రాహ్మణులను నవ శంఖతి కనిపెట్టి అందు ఒకట మందిగా నన్ను ఆ కమిషను వీ కమిషను చెప్పవలసిన యింటికి తీసికొని వెట్టి ఒకవారి రాత్రి 2, 3 గంటల క్రిందట వా తాలూకా దేయిరిని బలవంతముగా వేళగోళము మాటు చేపట్టించి తీసికొని యిటుఅటుచూచి అందులోని శంఖముల చదివినట్లు అభినయించుచు చించివేసి ఆ మాక్క మాద బొరకటండ వీక్షణుల కంటిని కాన్పిచినారు.

నిడదవోలు. గోపురపు వేంకటరమణ.

II

అమలాపురము తాలూకా బోర్డువారికి విన్నవము.

అయ్యోలా! అమలాపురం తాలూకా తీర్మాని, యి కమండ అనే గ్రామములలో నుమారు 60 మంది చక్రవర్తుల కాలమున్నార. ఆ గ్రామములలో 4, 5 సంవత్సరములనుండి నున్నారేమి. అదివరలో రిజిస్ట్రేషన్లు అయిపోయినవి. రయితులకు కొంతమందికి భవ యున్నది. కాని పిల్లలకు చక్రవర్తు చెప్పించె దమనిన భావము ఎంతమాత్రము లేదు. ఈ గ్రామములకు ను మారు మూడు మైళ్ళ దూరములో నుండివెళ్లి ఆనే గ్రామములలో గతరృషిమంటు లోనున్న పెండరీ నున్నాను ఉన్నది కాని కొంతమంది బాలుకు ప్రతిదినమున ఆ గ్రామము వెళ్లి చక్ర వర్తుని యింటికి వచ్చుచున్నారు. ఆ నున్నాను మైలు దూర యం 7 కంటలు మొదలు 10 వరకును మధ్యాహ్నము 1 కం టలు మొదలు 5 వరకును ఏర్పరచినారు. ఆలాగున ఏర్పరచినం దున ఈ బాలుకు లోనాకు వాలుగునాల్గు తిరిగి కన్నవకుచు న్నారు. ఆ బాలుకు వయస్సు 10 సంవత్సరముల లోపు. ఈబాలుకు ఒడేవ్వకులకున్న తల్లికందులకే జాతిలేదు. కాని వారిని చూచిన ప్రతి మనస్సుకైనా బాతిపుట్టచూచును. నున్నానునకు వెళ్లేవార్లును సరియిన మార్గము చూడ కాదు. ఎక్కడో చూచినను కాలము, గోతులలోను ఉండి నీరు మ యమైయున్నది. సాయంత్రము 5 కంటలకు పిల్లలు ఇంటికి వచ్చుట ఆలస్యము అయినయెడల అలోపలో అని విచారిం చుట తప్ప ఆబాలుకు తల్లికందులకులకు పతీ ఏమియు తెలియ దు. ఈ చుట్టుపట్ల ప్రతి గ్రామములలోను గతరృషిమంటు నున్నాట్లు ఉన్నది. మా గ్రామములకు గతరృషిమంటులారు నున్నాట్లే పెట్టెద మని చెప్పినయే కాని యీ లోనాకులకి కాంక్షను కాలేదు. ఈ రెండు గ్రామములలోను నున్నాట్లు తేక పిల్లలు విద్యాభ్యాసములకు బావుచున్నారు. కనుక ఆ రెండూ గ్రామములలోను గతరృషిమంటు నున్నాను తల్లికందు కాంక్షను చేయించి యీసంవత్సరము ఫాసింది పిల్లలయొక్క అక్షాణాంశకారమును పోగొట్టి భావమును తెలుసుకోవలసి తీసికొని రాగలంకులకు కోరుచున్నాను.

తెలుపర్తి మల్లపరాజు

III

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణాధికారుల.

ప్రాంతీకవిద్యార్థుల సమావేశము.

పోదవలారా! మనమందరమును తిరిగి యొక్కమారుగ మన కళ కాలయందు కలిసికొని ఏక మునునూర్చి మన పోదవల, పోతాగడ్డ సరిసంహమగు 28-6 ఆగస్టు ఆం ధ్ర ప్రదేశ్ ప్రతిభలో ప్రకటించిన విషయమును చూచియే యందును. ఈ విషయ వివరములలో గొందలు మిక్కిలిచే నాలోచించబడినట్లు తెలియుచున్నది. కాని వారికివరకు నట్టి తరుణమును సమకూర్చు కాలలేరి. శ్రీకలాకాల ప్రాంతీ విద్యార్థులలో సగంవలెను చేకరిస్తే సమర్థులును, గురు భక్తికృతీప్రార్థులు నగు శ్రీ పో. సరిసంహమ గారు, ఇందులకు ప్రూకునుటచేత ఇట్టి సమావేశ మి దనరావండుగలలోనే జరగలదునను నయ్యును దూరభేదములలోని మాప్రాంత విద్యార్థి పోదవలకులక గలగుచున్నది. వీరి కార్యవీక్షి (సంకల నీయము. వీరు తలపెట్టిన కార్యమును కొనసాగించువరకు నిర్దురపావునాకు కారు.

దశరా వండుగలలోనే సమావేశమును చేయించుట చాల సత్సాహకరముగనే యందును, శ్రీకలాకాలయందు మాములుగా జరుగలదు వ్యాపారముల నావే సనేకులు ప్రాంతీకవిద్యార్థులు వచ్చెదరు. వరభేదములలో నున్నవారుకు వండుగులలో నను విద్యావీక్షితులకు వరుస క్రింది దెలుప కప్పక వచ్చెదరు. ఇట్టి కార్యములకు మాఖ్యముగా చూపందగుపాదకుల కార్యవీక్షి యత్యవసరము. వారి యుత్సాహమును సామ్రులకు సమయ వింతకంటెను పదిత్రమైన చేసియును లేదు. కాన సత్వరము కార్య వీక్షి కు మూకుకొందు రని తలచెదకు. ఇందులకు మా ఖ్యముగా దూరభేదములలోనున్న పాక్షి మొదలగు మాప్రాంతీకవిద్యార్థులకు కను సమర్థులని తెలుపు ననియును, శ్రీ చుంగిప్రాంతీ పునమోద్రువకృత గాను శ్రీ చుంగి అగ్నిహోత్రం విజయపాదగారు యాజన్యు సానుమంతరావు గారు మొదలగువారు తా మి కార్యమునకు బాకరినికట్లు వత్సరంబుగఁ బ్రకటించుట గాక యనియును ప్రార్థించు చున్నాము.

విజయనగరం, శ్రీ. ఆం. బా. క. ప్రాంతీకవిద్యార్థి.

IV

అనుకూల దాంతుర్యము.

అయ్యో, మావలెట ఒకప్పుడే యువనది యొక్కటి కలదు. ఈ క్రింది వారి యందు మానువిధముగా పరిణమించి యుండును. అయ్యోలా క్రింది కొంతటిని, పరిగిచాక్రి కొంతటిని, నిగ్గచాక్రి చుట్టించిటిని యుండును. ఈకర్తవ్య తత్వదలలకు మగు వస్తువులందుగాని, మాకు లందుగాని చూడలదును. వీని కే ఆంధ్ర యమున పాసిటివ్ (అయ్యోలాచాక్రి) నెగటివ్ పోర్నెస్ (నిగ్గచాక్రి) అనిపేరు. భక్త కనుగిచాక్రియు, భార్యకునెగ్గచాక్రియు నుండిన సర్వమును కమ్మిపోవుక. ఇతరులకును అయ్యోలాచాక్రి యుండిన పాత్తునకు బతులు విరళమునకు కారణమగును. రెం దును పాసిటివ్ కలిసివచ్చున నిగ్గచాను కలుగును. ఒకటి పాసిటివ్ మఱియొకటి నెగటివ్ అయినప్పుడు పాత్తు కలు గును. దాంతుర్య కుభయల నుభయంక కులమున్న భావకరు లగు శ్రీమనివాసాచార్యులవారును. శ్రీమత్భావమును వెద చల్లుటకు మాతృభావకన్న నేలయ్యార్గ మెద్దియులేదు. సమస్త గృహకార్యములకు నిర్వహించు భారము శ్రీమని. గృహము నకు యజమాని గృహిణి. జీవాభ్యుదయమునకై పాటుపడగల నిజమైన భారతీయులను తయారు చేయు పాద్యర్థము శ్రీమ తుండవలయును. వీరికంతయు విద్యకారము. అలలు విద్య వత్ససంక వైకార్యములను సమర్థులతో నిర్వహించగలరా? అనేకుల తిరుందలముల కనుప్రాచీన వత్సకులనుండి యొక్క అనుగ్రహ నవరల పెట్టుటకు తెలుగుకు. కాల మొక్కటివీరినే యుండుటలేదు. సదా మాకుండెగురుచున్నది. ఇది స్థిత్యవధి త్వములకు కారణమగునీ కాని అభివృద్ధికి కారణము కానేర దు. మాకనవాంఛలు దివ్యవత్సరమున మగుచున్న వీకాల మనఁ గూర్చు మండుకములై, ప్రూకుభావుల చందమున ములుచు కాలమును పోగొట్టి శ్రీ విద్యా వ్యాకంకునకై వైకంఠ ప్రూకుకొనుట మండలవాసుల కల్ల భాగ్యము.

శ్రీనివాసాచార్య కంఠిక, దాసరాజు నారాయణరాజు.

V

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణాధికారుల

అయ్యో, ఈకథన ఆగస్టు 3-న తేదీని నెల్లూరుపట్టణ మన జరుకుచునటులును అయినచర్ల నున్నకృష్ణారావుకుండు గారిని ఆగ్రాస వాధికరిగ ఏర్పరచినటులును రెవ తేదీ ఆంధ్ర ప్రతిభయందు ప్రకటించియున్నాడు. గ్రామీణాధికారు అనగా మనముల కే కాక కర్షణ మనెగ్గచునూదా వర్తించువా? మనములే అయినయెడల మనముకరణములకు సన్నతేప్పకు టకు ఈకథ కారణమగునని భీతిల్లుచున్నాను. అయినను నిది వరకే అయ్యోగారి తిరుపతి రాజుగారు తాము ఆంధ్రప్రదేశ్ కర్షణములనుపు నెట్టిరనినది చాల సభలలో చెప్పకొనుచు న్నారు. కావున కర్షణము యావస్థయందు తిరుపతిరాజు గారిని అపదవినుండి తీసివేసి మనములకు కరణములు వికమత్వముతో మహాసభ జరిపి కార్యదర్శి నేర్పరచుటకును నెల్లూరులో జరుపబడు వీరధర ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణాధికారి యుల మహాసభయని నామకరణ మొనర్చుటకును ప్రార్థించు చున్నాను.

శ. పున్నయ్య. అయ్యోలా 6-9-19. గ్రామమునము.

ii అయ్యో, వరసా రావుచేట గ్రామీణాధికారుల సంఘము దీనిజేత కార్యదర్శి. వి. నామంతరావుగారు ఆగస్టు 28 న తేదీ ఆంధ్ర ప్రతిభలో అయ్యోగారి తిరుపతిరాజు గారిని గురించి యభిమానపూరిత మగు వ్యాఖ్యను పోటీ ప్రకటించిరి. నేనిదివరకు రాజుగారిపై వ్రాసిన వ్యాఖ్యలలో వానిచూచి కొన్ని దురభిప్రాయములు తెలియబ్బితినిని వ్రాసివారు తిరుక తిరాజుగారిని అగౌరవ పరచింపెననిగాని నిందింపవలెననిగాని నాకుభిప్రాయముకాదు. అట్టి వ్యాఖ్యలు నావ్యాఖ్యలందు లేవని పక్షపాత రహిత వ్యాఖ్యలగు వారందరిని స్మరి యగలము. వాటిలో రాజుగారిని ఆంధ్రమునకు గ్రామీణాధికారియల కార్యదర్శిగ నెప్పుడు, ఎక్కడ నియమించి? నాకు తెలియదు (వ్రాసివారు, ఇట్టి సంగతిను యిప్పటికి నన్ను బాధించుచున్నది, నేనెగిరింకరకు ఆంధ్రమునకు గ్రామీణాధికారియల మహాసభ యొకటి యొక్కదకు నకు కూడలేదు నానికృతాభిప్రాయము. అట్టివధ జరిగిన పక్షమున నేపట్టణమునం దెప్పుడు జరిగినది? దానిస్థాయిసంఘ మెక్కడ? వానికి స్వభావంకెద? డి. వి. నామంతరావుగారు ఇటీవల జరిగిన గుంటూరు మండలభద్రలో తిరుపతిరాజుగారిని ఆంధ్ర మండల గ్రామీణాధికారియల కార్యదర్శిగాను, తిరుపతిరాజు నెన్నుకొనినట్లు వ్రాసివారు. గుంటూరుమండలగ్రామీణాధికారియలు తమమండలమునకు ప్రతిభిగ నెన్నుకొనెదరుగాని. ఆంధ్రమునకునును కంకటకు కార్యదర్శిగా నియమించుట నయినను కాదని నెక్కి చెప్పవచ్చును. స్వ రాజ్యకాం భావావహి తరంగమానిక లానేకునాచార్యుల వత్సరముల భారతీయుల చూడన వీరుల నెట్టివినిన భీషణులయియున్న యీ తరుణమున మన మింకను సంబంధితు మార్గముల ననుసరింపట హాస్యాస్పదము. హిందూజాతీయు లే గలమందుకు (తనావ్యా మిక ప్రభుత్వమున కలవాటుపడినవార కారనియు, ప్రవాహా తినివ్య మన నేమియో, యెన్నికలన నేమో యెటుగరనియు, కొంతకే వ్యవహారములకు మన పరిపాసించుచునే యున్నాను. ఈసంవత్సరములో ఆంధ్రమునకులలో వరుసాసంకర జిల్లా అందగా ఒకటిరెండు జిల్లాల గ్రామీణాధికారియల సంఘము లులు జేకడంకటిని ప్రతిభిగ నా రాజుగారిని గాని యాంధ్ర రినిగాని యెన్నుకొనినవిని వింతగా నుండును. రాజుగారు నిర గముగా తిరుపతియియునని నాభిప్రాయముకాదు ఆంధ్రమున కుల గ్రామీణాధికారియలందరును సమకూడి రాజుగారి కే వరని నిశంకించియున్న వారు ఆతిరునమున నుండి మరేవిని చేతులుమోడ్చి వారిని మనము కొనయావలసిన. ఈ వికలాజు గారు 5, 6 సంవత్సరములనుండి గ్రామీణాధికారియల నేతయల కృష్టిని గురించియు, సంఘస్థాపనలకు గురించియు మరేవియు మన్నారని చెప్పక తప్పనిది మానుమంతరావుగారు వ్రాసి వారు ఈ విషయములగుంచి ఒక్క రాజుగారి ప్రకూన పడుటకన్న వారాంధ్రప్రదేశ్ లలో సంఘములు ఏర్పిగా కల కొన్ని తప్పిపోయినను సరిలేనీయెడల వారాంధ్రము తెల్పు డు భువరములై నుండెడివి. అట్లు సభలముల నెక్కించు స్థాపనలేదు. రెండునూమన్నుకు కరణకములభయము లేక నిర్దేశకృతియల బోలియున్నవేదాని వైకర్ష్యపూరితములై యుండలేదు. కతివయసానింబులకొండల భీషణములలో ము కూడిక కృష్ణామండల గ్రామీణాధికారియల సంఘముయొక్క అవసరవలో వీరిగురించి జరిగిన కలరములననే వీరి వృత్తాంతము చూచు తెలియకర్షిచి ఇట్టిరంపుముల తిరింక క్రియుత్సాహముల కలిగి యిదివరకే తనిచేయుచుండిన యె డు వీవారసత్వప్రవాహుల రద్దుపట్లు ఉపసంహరణకొరకై నేయనలకొని నుండొక మిక్కిలి సమర్థుని కృష్ణింపి నె డిది. ఈపట్లు అయలలోకి రచ్చుచున్నవినిసంకతి తెలిసిం తకునాకనే సంఘము తెల్పుకగా నెలకొల్పబడినది. రాజు గారు సామ్య అవసరించుచున్నారని అభిప్రాయమునావాక్య మునందు నున్నారందుచున్నది మానుమంతరావుగారు వ్రాసి వారు. నేను వ్రేసినయూపించిట్లు ఆంధ్రమునకులకు కంక టకు స్థాయిసంఘయొకటికల్లి నుపాదించిన వైకర్ష్యముల వానికి నిప్పుగింది వానికలననే భవమును పొందుచు నుండునాచే నియమించబడిన కార్యముల నిర్వహించునూ యె డులవచ్చును పనుచున్నంతకన్నములకు పాల్పడరని చెప్పవలెను. అరీతి జనుగనందులననే వీరిగురించి తమయగా విప్రక లలో వ్రాసివారుచున్నది. తిరుపతిరాజుగారిపై శ్రేయస్తి నాకేమియులేదు. “సంఘభావమే బలము”. పోదవలగారి గాధ్యోగియలందరును వికమత్వభావముతో మాది గావ్యాంధ్ర సంస్కరణముల కనుగుణముగా మనవాంఛలకు నెక్కించు యీ వారసత్వప్రవాహుల రద్దుపట్లు ఉపసంహరణ కొరకు రాజుగారి విషయమున పాటుపడుచు గాక!

బా. వేంకటేశ్వరరావు. కృష్ణామండల గ్రామీణాధికారియలసంఘ కార్యదర్శి. గుడివాడ 2-9-19.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7, Esambu Chetty Street, Madras.